

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2023/695 НА КОМИСИЯТА**от 27 март 2023 година****за установяване на формата на доклада относно състоянието и тенденциите при дивите видове птици, посочен в член 12 от Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (Директива за птиците)***(нотифицирано под номер C(2023) 1889)*

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици ⁽¹⁾, и по-специално член 12, параграф 1, втора алинея от нея,

като има предвид, че:

- (1) Съгласно член 12, параграф 1 от Директива 2009/147/ЕО държавите членки трябва на всеки 6 години да изпращат на Комисията доклад относно изпълнението на предприетите съгласно посочената директива мерки и основното въздействие на тези мерки.
- (2) В този доклад се включва по-специално информация относно състоянието и тенденциите при дивите видове птици, защитени по силата на Директива 2009/147/ЕО, заплахите и натиска върху тях, предприетите мерки за опазването им и приноса на мрежата от специални защитени зони за постигане на целите, посочени в член 2 от същата директива.
- (3) Форматът на този доклад трябва да бъде съгласуван с формата на доклада, посочен в член 17, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета ⁽²⁾.
- (4) Придружаващата документация, която да улесни последователното използване на формата за докладване в целия Съюз, включително списъците с кодове, техническите указания и форматите на файловете с данни за предаване на информацията, е на разположение на държавите членки онлайн в справочния портал за член 12, поддържан от Европейската агенция за околната среда.
- (5) Мерките, предвидени в настоящото решение, са в съответствие със становището на Комитета за адаптиране към техническия и научния прогрес, създаден съгласно член 16, параграф 1 от Директива 2009/147/ЕО,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Форматът за докладване, посочен в член 12, параграф 1 от Директива 2009/147/ЕО, е изложен в приложението към настоящото решение.

Член 2

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 27 март 2023 година.

За Комисията
Virginijus SINKEVIČIUS
Член на Комисията

⁽¹⁾ ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7.

⁽²⁾ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

ПРИЛОЖЕНИЕ

ФОРМАТ ЗА ДОКЛАДВАНЕ, ПОСОЧЕН В ЧЛЕН 12 ОТ ДИРЕКТИВА 2009/147/ЕО (ДИРЕКТИВА ЗА ПТИЦИТЕ)

Форматът за докладване по член 12 се състои от две основни части:

- Част А — Общ формат за докладване, съдържащ преглед на информацията за прилагането и общите мерки, предприети съгласно Директива 2009/147/ЕО.
- Част Б — Формат за докладване на състоянието и тенденциите при видовете птици, включително информация за натиска, мерките за опазване и обхвата на специалните защитени зони.

Форматът на доклада се попълва съгласно инструкциите, дадени в обяснителните бележки. Допълнителни насоки можете да намерите онлайн на „справочния портал за член 12“.

Основни раздели на формата за докладване по член 12

Част А — Общ формат на доклада	
1. Основни резултати от прилагането на Директива 2009/147/ЕО	
2. Източници на обща информация относно прилагането на Директива 2009/147/ЕО	Този раздел трябва да се попълни еднократно за цялата държава членка.
3. Изследвания и дейности, необходими за защита, управление и устойчиво използване на популациите на птиците (член 10 от Директива 2009/147/ЕО)	
4. Чуждоземни видове птици (член 11 от Директива 2009/147/ЕО)	
Част Б — Формат за докладване на състоянието и тенденциите при видовете птици	
1. Информация за видовете	Този раздел трябва да се попълни за всички съответни видове птици в дадена държава членка в съответствие с насоките, дадени в обяснителните бележки и съответните контролни списъци на онлайн „справочния портал за член 12“.
2. Сезон	
3. Размер на популацията	
4. Тенденция при популацията	
5. Карта и площ на гнездовото разпространение	
6. Тенденция в гнездовото разпространение	
7. Основни видове натиск и заплахи	
8. Мерки за опазване	
9. Покритие на мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA))	
10. Напредък в работата, свързана с международните Планове за действие за видовете (SAP), Планове за управление (MP) и Резюмета на изявленията от управлението (BMS)	
11. Информация, свързана с видовете, посочени в приложение II към Директива 2009/147/ЕО	

ЧАСТ А — ОБЩ ФОРМАТ НА ДОКЛАДА

Държава членка	<i>Използвайте кода от списъка в справочния портал</i>
-----------------------	--

1 Основни резултати от прилагането на Директива 2009/147/ЕО

Свободен текст

— Основни резултати

Опишете накратко основните резултати от прилагането на Директива 2009/147/ЕО през периода на докладване, със специален акцент върху мрежата от SPA.

— Пример за успех

Опишете накратко поне един пример за успех, ако има такъв. Примерът може да се отнася за всеки вид диви птици, при който се наблюдава действително подобрене по време на периода на докладване, т.е. краткосрочна тенденция при популацията към увеличаване (гнездене или зимуване), независимо от дългосрочната тенденция, или стабилна/променлива краткосрочна тенденция при популацията в условията на дългосрочни тенденции към намаляване. Описаните подобрения следва да се основават на мерки за опазване, да се отнасят за текущия период на докладване, но могат да включват и мерки, които са започнали на по-ранен етап.

Ако дадена държава членка желае да добави допълнителни документи към изискваните в този формат, тя трябва да ги посочи като приложения заедно с имената на файловете в края на този раздел със свободен текст и да качи съответните файлове в механизма за докладване на ЕАОС заедно с останалата част от доклада. При възможност предоставете превод на английски език.

1.1 Текст на националния език	<i>Максимум 2—3 страници</i>
1.2 Превод на английски език	<i>Незадължително</i>
1.3 Наименование, код и сезон на видовете/подвидовете в примерите за успех	а) Код и наименование на видовете птици б) Сезон

2 Източници на обща информация относно прилагането на Директива 2009/147/ЕО

Посочете връзка към интернет адрес(и) на национални източници на информация, където може да бъде намерена исканата информация, или обяснете как може да се получи достъп до тази информация.

2.1 Обща информация за Директива 2009/147/ЕО	<i>URL/текст</i>
2.2 Информация за мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA))	<i>URL/текст</i>
2.3 Схеми за мониторинг (член 4, параграф 1 и член 10 от Директива 2009/147/ЕО)	<i>URL/текст</i>
2.4 Опазване на видовете (членове 5—8 от Директива 2009/147/ЕО)	<i>URL/текст</i>
2.5 Транспониране на директивата (правни текстове)	<i>URL/текст</i>

3 Изследвания и дейности, необходими за защита, управление и устойчиво използване на популациите на птиците (член 10 от Директива 2009/147/ЕО)

Посочете най-скорошните дейности по-долу. Допълнителна информация в свободен текст, която е от значение за прилагането на член 10, може да бъде дадена в раздел 1 (основни резултати).

3.1 Национален атлас на птиците	
3.1.1	Заглавие
3.1.2	Година на публикуване
3.1.3	Уебвръзка и/или библиографска справка URL/текст
3.2 Преглед на националния мониторинг на птиците Повторете полетата от 3.2.1 до 3.2.3, ако е публикуван повече от един преглед	
3.2.1	Заглавие или подобно и кратко описание Обхванати видове, основни резултати и др.
3.2.2	Година на публикуване
3.2.3	Уебвръзка и/или библиографска справка URL/текст
3.3 Национален червен списък на птиците	
3.3.1	Заглавие
3.3.2	Година на публикуване
3.3.3	Уебвръзка и/или библиографска справка URL/текст
3.4 Други публикации от интерес за целия ЕС (напр. национален преглед на дейностите за застрашените видове) Повторете полетата от 3.4.1 до 3.4.3, ако са повече от една; максимум 10 публикации	
3.4.1	Заглавие или подобно и кратко описание Обхванати видове, основни резултати и др.
3.4.2	Година на публикуване
3.4.3	Уебвръзка и/или библиографска справка URL/текст

4 Чуждоземни видове птици (член 11 от Директива 2009/147/ЕО)

Докладване за видовете птици, които не живеят естествено в диво състояние на европейската територия на държавите членки и които са били въведени през периода на докладване. Ако е необходимо, повторете полета от 4.1 до 4.5 за всеки докладван вид.

4.1	Научно наименование на вида	
4.2	Подвидова единица	Когато е приложимо
4.3	Основно съдържание на законово-то решение за въвеждане	Свободен текст; трябва да включва обосновка, брой екземпляри и продължителност на всяко разрешение
4.4	Консултация с Комисията	Дата
4.5	Допълнителна информация Незадължително	Друга подходяща информация, допълваща данните, изисквани в полета 4.1—4.4 Свободен текст

ЧАСТ Б — ФОРМАТ ЗА ДОКЛАДВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО И ТЕНДЕНЦИИТЕ ПРИ ВИДОВЕТЕ ПТИЦИ

1 Информация за видовете		
1.1	Държава членка	Използвайте кода от списъка в справочния портал
1.2	Код на вида	Изберете код от контролния списък на птиците в справочния портал
1.3	Код по EURING	Изберете код от контролния списък на птиците в справочния портал
1.4	Научно наименование на вида	Изберете вида от контролния списък на птиците в справочния портал
1.5	Популация на подвид	Когато е уместно, изберете конкретната популация (съгласно контролния списък на видовете птици в справочния портал)
1.6	Синоним на научното наименование на вида <i>Незадължително</i>	Научно наименование, използвано на национално равнище, ако е различно от 1.4
1.7	Общоприето име <i>Незадължително</i>	На националния език
2 Сезон		
2.1	Сезон	Изберете сезон, в който са събрани данните, които докладвате: Breeding/Winter/Passage (Гнездене/Зимуване/Миграция) (както е определено в контролния списък на видовете птици)
2.2	Първо докладване	Моля, посочете дали това е първият кръг на докладване за този вид (с изключение на случаите, включващи промяна на наименованието или кода на вида между периодите на докладване). ☐ ДА ☐ НЕ
2.3	Допълнителна информация	Посочете естеството на първото докладване. Всяка друга допълнителна информация не е задължителна.
3 Размер на популацията		
3.1	Година или период	Година или период, когато последно е определен размерът на популацията
3.2	Размер на популацията	а) Мерна единица Гнездящи двойки/екземпляри/друго (според списъка на видовете птици в справочния портал)
	б) Минимум Брой (необработен, т.е. незакръглен). Посочете интервал (б, в) и/или най-точна единична стойност (г)	
	в) Максимум Брой (необработен, т.е. незакръглен). Посочете интервал (б, в) и/или най-точна единична стойност (г)	
	г) Най-точна единична стойност Брой (необработен, т.е. незакръглен). Посочете интервал (б, в) и/или най-точна единична стойност (г)	
3.3	Вид оценка	Най-добра приблизителна оценка/многогодишна средна стойност/95 % доверителен интервал/минимум
3.4	Размер на популацията Използван метод	Изберете един от следните методи: а) Цялостно проучване или статистически надеждна оценка б) Основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни в) Основава се главно на експертно мнение с много ограничени данни г) Недостатъчни или липсващи данни
3.5	Източници	Посочете библиографски справки, връзки към интернет сайтове, данни за контакт с експерти и др. Свободен текст

3.6 Промяна и причина за промяна (от предишния доклад)	<p>Има ли промяна между периодите на докладване? Ако отговорът е „да“, може да се избере повече от една опция (б—е)</p> <p>а) не, няма промяна б) да, поради реална промяна в) да, поради подобрени знания/по-точни данни г) да, поради използването на различен метод д) да, но естеството на промяната е неизвестно е) да, поради други причини</p>
	<p>Промяната се дължи главно на (изберете една от причините по-долу):</p> <p>а) реална промяна б) подобрени знания или по-точни данни в) използването на различни методи г) няма информация д) други причини</p>
3.7 Допълнителна информация Незадължително	Друга подходяща информация, допълваща данните, изисквани в полета 3.1—3.6 Свободен текст

4 Тенденция при популацията

4.1 Краткосрочна тенденция (последните 12 години)

4.1.1 Краткосрочна тенденция Период	Непрекъснат период от 12 години или период, който е възможно най-близък до този, например за периода на докладване 2019—2024 г. това е 2013—2024 г.	
4.1.2 Краткосрочна тенденция Посока	<p>Избира се едно от следните:</p> <p>а) стабилна б) променлива в) нарастваща г) намаляваща д) несигурна е) няма информация</p>	
4.1.3 Краткосрочна тенденция Големина	а) Минимум	Процентна промяна за периода, посочен в полето 4.1.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
	б) Максимум	Процентна промяна за периода, посочен в полето 4.1.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
	в) Най-точна единична стойност	Процентна промяна за периода, посочен в полето 4.1.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
4.1.4 Краткосрочна тенденция Използван метод	<p>Изберете един от следните методи:</p> <p>а) Цялостно проучване или статистически надеждна оценка б) Основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни в) Основава се главно на експертно мнение с много ограничени данни г) Недостатъчни или липсващи данни</p>	
4.1.5 Източници	Посочете библиографски справки, връзки към интернет сайтове, данни за контакт с експерти и др. Свободен текст	

4.2 Дългосрочна тенденция (от около 1980 г. насам)

4.2.1 Дългосрочна тенденция Период	Период от около 1980 г. до края на периода на докладване	
4.2.2 Дългосрочна тенденция Посока	<p>Избира се едно от следните:</p> <p>а) стабилна б) променлива в) нарастваща г) намаляваща д) несигурна е) няма информация</p>	

4.2.3 Дългосрочна тенденция Големина	а) Минимум	Процентна промяна за периода, посочен в полето 4.2.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
	б) Максимум	Процентна промяна за периода, посочен в полето 4.2.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
	в) Най-точна единична стойност	Процентна промяна за периода, посочен в полето 4.2.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
4.2.4 Дългосрочна тенденция Използван метод	Изберете един от следните методи: а) Цялостно проучване или статистически надеждна оценка б) Основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни в) Основава се главно на експертно мнение с много ограничени данни г) Недостатъчни или липсващи данни	
4.2.5 Източници	Посочете библиографски справки, връзки към интернет сайтове, данни за контакт с експерти и др. Свободен текст	
4.3 Допълнителна информация Незадължително	Друга подходяща информация, допълваща данните, изисквани в раздели 4.1 и 4.2 Свободен текст	

5 Карта и площ на гнездовото разпространение

5.1 Чувствителни видове	Предоставената пространствена информация се отнася до популация на вид (или популация на подвид), смятан за „чувствителен“ ☐ ДА ☐ НЕ	
5.2 Година или период	Година или период, в който за последно е определено гнездовото разпространение	
5.3 Карта на гнездовото разпространение	Представете карта, заедно със съответните метаданни, следвайки техническите спецификации в обяснителните бележки. Стандартът за разпространението на видовете е 10 x 10 km ETRS 89 клетки от грид в проекция LAEA (EPSG:3035).	
5.4 Район на гнездовото разпространение	Обща площ на гнездовото разпространение в km ²	
5.5 Гнездово разпространение Използван метод	Изберете един от следните методи: а) Цялостно проучване или статистически надеждна оценка б) Основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни в) Основава се главно на експертно мнение с много ограничени данни г) Недостатъчни или липсващи данни	
5.6 Допълнителни карти Незадължително	Държавите членки могат да представят допълнителна карта, различна от стандартите, описани в поле 5.3., и/или карта на ареала	
5.7 Източници	Посочете библиографски справки, връзки към интернет сайтове, данни за контакт с експерти и др.	
5.8 Допълнителна информация Незадължително	Друга подходяща информация, допълваща данните, изисквани в полета 5.1—5.7 Свободен текст	

6 Тенденция в гнездовото разпространение

6.1 Краткосрочна тенденция (последните 12 години)

6.1.1 Краткосрочна тенденция Период	Непрекъснат период от 12 години или период, който е възможно най-близък до този, например за периода на докладване 2019—2024 г. това е 2013—2024 г.	
6.1.2 Краткосрочна тенденция Посока	Избира се едно от следните: а) стабилна б) променлива в) нарастваща г) намаляваща д) несигурна е) няма информация	
6.1.3 Краткосрочна тенденция Големина	а) Минимум	Процентна промяна за периода, посочен в полето 6.1.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
	б) Максимум	Процентна промяна за периода, посочен в полето 6.1.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
	в) Най-точна единична стойност	Процентна промяна за периода, посочен в полето 6.1.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
6.1.4 Краткосрочна тенденция Използван метод	Изберете един от следните методи: а) Цялостно проучване или статистически надеждна оценка б) Основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни в) Основава се главно на експертно мнение с много ограничени данни г) Недостатъчни или липсващи данни	
6.1.5 Източници	Посочете библиографски справки, връзки към интернет сайтове, данни за контакт с експерти и др. Свободен текст	

6.2 Дългосрочна тенденция (от около 1980 г. насам)

6.2.1 Дългосрочна тенденция Период	Период от около 1980 г. до края на периода на докладване	
6.2.2 Дългосрочна тенденция Посока	Избира се едно от следните: а) стабилна б) променлива в) нарастваща г) намаляваща д) несигурна е) няма информация	
6.2.3 Дългосрочна тенденция Големина	а) Минимум	Процентна промяна за периода, посочен в полето 6.2.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
	б) Максимум	Процентна промяна за периода, посочен в полето 6.2.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
	в) Най-точна единична стойност	Процентна промяна за периода, посочен в полето 6.2.1. Посочете интервал (а, б) и/или най-точна единична стойност (в)
6.2.4 Дългосрочна тенденция Използван метод	Изберете един от следните методи: а) Цялостно проучване или статистически надеждна оценка б) Основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни в) Основава се главно на експертно мнение с много ограничени данни г) Недостатъчни или липсващи данни	

6.2.5	Източници	Посочете библиографски справки, връзки към интернет сайтове, данни за контакт с експерти и др. Свободен текст
6.3	Допълнителна информация Незадължително	Друга подходяща информация, допълваща данните, изисквани в раздели 6.1 и 6.2. Свободен текст
7 Основни видове натиск и заплахи		
7.1 Характеристика на видовете натиск		
а)	Натиск	Избройте максимум 20 вида натиск, като използвате списъка с кодове, предоставен в справочния портал, и попълнете б—ж за всеки вид натиск.
б)	Времени интервал	☐ в миналото, но сега е преустановено поради взети мерки ☐ действащ сега ☐ действащ сега и вероятно ще действа в бъдеще ☐ само в бъдеще
в)	Обхват (дял на засегнатата популация)	Попълнете за „действащ сега“ и „действащ сега и вероятно ще действа в бъдеще“: ☐ изцяло > 90 % ☐ по-голяма част 50—90 % ☐ по-малка част < 50 %
г)	Влияние (върху популацията или местообитанието на вида)	Попълнете за „действащ сега“ и „действащ сега и вероятно ще действа в бъдеще“: ☐ Силно влияние ☐ Средно влияние ☐ Слабо влияние
д)	Място (място, където натискът действа основно)	☐ В държавата членка ☐ На други места в ЕС ☐ Извън ЕС ☐ Както в ЕС, така и извън него ☐ Неизвестно
е)	Инвазивни чужди видове, които засягат Съюза	Попълнете, когато е избран натиск върху „ИЧВ, които засягат Съюза“. Изберете от съответния списък на видовете (вж. справочния портал за член 12)
ж)	Други инвазивни чужди видове Незадължително	Попълнете, когато е избран натиск върху „други инвазивни чужди видове, различни от видовете, които засягат Съюза“. Изберете от базата данни на EASIN (вж. справочния портал за член 12)
7.2	Използвани методи Незадължително	Изберете един от следните методи: а) Цялостно проучване или статистически надеждна оценка б) Основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни в) Основава се главно на експертно мнение с много ограничени данни г) Недостатъчни или липсващи данни
7.3	Източници на информация Незадължително	Ако има такива, посочете източници на информация (URL, метаданни) в подкрепа на доказателствата за видовете натиск
7.4	Допълнителна информация Незадължително	Друга подходяща информация, допълваща данните, изисквани в поле 7.1 Свободен текст

8 Мерки за опазване	
8.1 Състояние на мерките	<p>Необходими ли са мерки?</p> <p>☐ ДА ☐ НЕ</p> <p>Ако отговорът е „ДА“, посочете състоянието на мерките (изберете само една опция):</p> <p>а) Мерките са определени, но все още не са предприети. б) Мерки са необходими, но не могат да бъдат определени. в) Част от определените мерки са предприети. г) Повечето/всички определени мерки са предприети.</p>
8.2 Обхват на предприетите мерки	<p>Попълнете, ако в 8.1 е избрано „в) Част от определените мерки са предприети“ или „г) Повечето/всички определени мерки са предприети“:</p> <p>Оказват ли те въздействие върху (изберете само една опция)</p> <p>а) < 50 % б) 50—90 % или в) > 90 %</p> <p>от популацията?</p>
8.3 Основна цел на предприетите мерки	<p>А. Посочете основната(ите) цел(и) на предприетите мерки:</p> <p>а) Поддържане на настоящите разпространение, популация и/или местообитание за вида б) Разширяване на настоящото разпространение на вида в) Увеличаване на размера на популацията и/или подобряване на динамиката на популацията (подобряване на репродуктивността, намаляване на смъртността, подобряване на възрастовата/половата структура) г) Възстановяване на местообитанието на вида</p> <p>Б. Ако по-горе бъде избрана повече от една опция, посочете тук основната (първостепенна) цел (т.е. изберете само една опция): Поддържане на сегашното състояние/разширяване на ареала/увеличаване, подобряване на състоянието на популацията/възстановяване на местообитанието</p>
8.4 Място на мерките	<p>Посочете мястото на предприетите мерки (посочете само една опция):</p> <p>а) Само в трезата „Натура 2000“ б) Както в трезата „Натура 2000“, така и извън нея в) Само извън трезата „Натура 2000“</p>
8.5 Резултат от мерките (когато мерките започват да неутрализират натиска и да дават положителни резултати)	<p>Посочете времевата рамка на резултата от мерките (по отношение на основната цел, посочена в поле 8.3) — (посочете само една опция):</p> <p>а) Краткосрочни резултати (в рамките на текущия период на докладване, напр. 2019—2024 г.) б) Средносрочни резултати (в рамките на следващите два периода на докладване, напр. 2025—2036 г.) в) Дългосрочни резултати (напр. след 2036 г.)</p>
8.6 Списък на основните мерки за опазване	<p>Избройте максимум 20 мерки, като използвате списъка с кодове, предоставен на справочния портал за член 12</p>
8.7 Допълнителна информация Незадължително	<p>Друга подходяща информация, допълваща данните, изисквани в полета 8.1—8.6</p> <p>Свободен текст</p>

9 Покритие на мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA))

Да се докладва за всички видове от приложение I и за видове, които не са включени в приложение I към Директива 2009/147/ЕО, които водят до класификация на Специални защитени зони (SPA) (следва да се използва контролният списък на видовете птици в справочния портал)

9.1. Размер на популацията в мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA)) <i>(на национално равнище, включвайки всички зони, обитавани от вида)</i>	а) Мерна единица	Използвайте същата единица като в поле 3.2 а)
	б) Минимум	Брой (необработен, т.е. незакръглен). Посочете интервал (б, в) и/или най-точна единична стойност (г)
	в) Максимум	Брой (необработен, т.е. незакръглен). Посочете интервал (б, в) и/или най-точна единична стойност (г)
	г) Най-точна единична стойност	Брой (необработен, т.е. незакръглен). Посочете интервал (б, в) и/или най-точна единична стойност (г)
9.2 Вид оценка	Най-добра приблизителна оценка/многогодишна средна стойност/95 % доверителен интервал/минимум	
9.3 Размер на популацията в мрежата Използван метод	Изберете един от следните методи: а) Цялостно проучване или статистически надеждна оценка б) Основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни в) Основава се главно на експертно мнение с много ограничени данни г) Недостатъчни или липсващи данни	
9.4 Краткосрочна тенденция на размера на популацията в мрежата Посока	Краткосрочна тенденция на размера на популацията в мрежата за периода, посочен в поле 4.1.1: Избира се едно от следните: а) стабилна б) променлива в) нарастваща г) намаляваща д) несигурна е) няма информация	
9.5 Краткосрочна тенденция на размера на популацията в мрежата Използван метод	Изберете един от следните методи: а) Цялостно проучване или статистически надеждна оценка б) Основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни в) Основава се главно на експертно мнение с много ограничени данни г) Недостатъчни или липсващи данни	
9.6 Допълнителна информация <i>Незадължително</i>	Друга подходяща информация, допълваща данните, изисквани в полета 9.1—9.5 Свободен текст	

10 Напредък в работата, свързана с международните Планове за действие за видовете (SAP), Планове за управление (MP) и Резюмета на изявленията от управлението (BMS)

Да се попълни на ниво вид/подвид

10.1 Тип на международния план	SAP/MP/BMS (следва да се използва списъкът на видовете, които имат SAP/MP/BMS в справочния портал), могат да бъдат избрани няколко плана	
10.2 Приет ли е национален план, свързан с международен План за действие за видовете (SAP)/План за управление (MP)/Резюме на изявленията от управлението (BMS)?	☐	ДА
	☐	НЕ

10.3 Оценка на ефективността на Плановете за действие за видовете (SAP) за застрашени от изчезване видове в световен мащаб	Посочете дали състоянието на вида в национален мащаб (по отношение на числеността и ареала) (изберете само една опция): а) се приближава към целта/целите на плана б) не се променя в) продължава да се влошава и се отдалечава от целта/целите на плана						
10.4 Оценка на ефективността на Плановете за управление (MP) на ловни видове със статут на „застрашени“	Посочете дали състоянието на вида в национален мащаб (по отношение на числеността и ареала) (изберете само една опция): а) се подобрява б) не се променя в) продължава да се влошава						
10.5 Източници на допълнителна информация	Уебвръзки (напр. за национален план), публикувани доклади и др. Свободен текст						
11 Информация, свързана с видовете от приложение II към Директива 2009/147/ЕО							
Да се попълни на ниво вид/подвид							
11.1 Обект на лов ли е видът в национален мащаб?	Обект на лов ли е видът в национален мащаб? ☐ ДА ☐ НЕ Ако отговорът е „да“, продължете да попълвате полетата 11.2—11.4.						
11.2 Ловджийски улов	Представете национални статистически данни за ловджийския улов за периода на докладване						
а) Мерна единица	Екземпляри						
б) Сезон (незадължително)	Посочете дали тази информация се отнася за зилуваща (Winter) или мигрираща (Passage) популация (ако не е попълнено, се приема, че не се прави разлика между зилуваща (Winter) и мигрираща (Passage) популация).						
в) Статистически данни/отстрел (брой екземпляри)	Представете статистически данни за ловен сезон или за година (когато не се използва сезон) през периода на докладване.						
	Сезон/година 1	Сезон/година 2	Сезон/година 3	Сезон/година 4	Сезон/година 5	Сезон/година 6	
Мин. (необработени, т.е. не закръглени)							
Макс. (необработени, т.е. не закръглени)							
Неизвестно							
11.3 Ловджийски улов Използван метод	Изберете един от следните методи: а) Цялостно проучване или статистически надеждна оценка б) Основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни в) Основава се главно на експертно мнение с много ограничени данни г) Недостатъчни или липсващи данни						
11.4 Допълнителна информация <i>Незадължително</i>	Друга подходяща информация, допълваща данните, изисквани в полета 11.1—11.3 Свободен текст						

Обяснителни бележки
в подкрепа на формата за докладване, посочен в член 12 от Директива 2009/147/ЕО (Директива за
птиците)

СЪДЪРЖАНИЕ

	<i>Страница</i>
Въведение	33
ЧАСТ А ОБЩ ФОРМАТ НА ДОКЛАДА	34
Държава членка	34
1. Основни резултати от прилагането на Директива 2009/147/ЕО	34
1.1. Текст на националния език	34
1.2. Превод на английски език (незадължително)	35
1.3. Наименование, код и сезон на видовете/подвидовете в примерите за успех	35
2. Източници на обща информация относно прилагането на Директива 2009/147/ЕО	35
2.1. Обща информация за Директива 2009/147/ЕС	35
2.2. Информация за мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA))	35
2.3. Схеми за мониторинг (член 4, параграф 1 и член 10 от Директива 2009/147/ЕО)	35
2.4. Защита на видовете (членове 5—8 от Директива 2009/147/ЕО)	35
2.5. Транспониране на директивата (правни текстове)	35
3. Изследвания и дейности, необходими за защита, управление и устойчиво използване на популациите на птиците (член 10 от Директива 2009/147/ЕО)	36
3.1. Национален атлас на птиците	36
3.2. Преглед на националния мониторинг на птиците	36
3.3. Национален червен списък на птиците	36
3.4. Други публикации от интерес за целия ЕС (напр. национален преглед на дейностите за застрашените видове)	36
4. Чуждоземни видове птици (член 11 от Директива 2009/147/ЕО)	36
4.1. Научно наименование на вида	36
4.2. Подвидова единица	36
4.3. Основно съдържание на законовото решение за въвеждане	37
4.4. Консултация с Комисията	37
4.5. Допълнителна информация (незадължително)	37
ЧАСТ Б ФОРМАТ ЗА ДОКЛАДВАНЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ТЕНДЕНЦИИТЕ ПРИ ВИДОВЕТЕ ПТИЦИ (ЧЛЕН 12 ОТ ДИРЕКТИВА 2009/147/ЕО)	37
Видове, които трябва да се докладват	37
Обяснителни бележки за попълване на формата на доклада за състоянието и тенденциите при видовете птици ..	40
1. Информация за видовете	42
1.1. Държава членка	42
1.2. Код на вида	42
1.3. Код по EURING	42
1.4. Научно наименование на вида	42
1.5. Популация на подвид	43

1.6. Синоним на научното наименование на вида (незадължително)	43
1.7. Общоприето наименование (незадължително)	43
2. Сезон	43
2.1. Сезон	43
2.2. Първо докладване	43
2.3. Допълнителна информация	43
3. Размер на популацията	43
3.1. Година или период	43
3.2. Размер на популацията	43
3.3. Вид оценка	44
3.4. Използван метод	45
3.5. Източници	45
3.6. Промяна и причина за промяната (от предходния доклад)	45
3.7. Допълнителна информация (незадължително)	46
4. Тенденция при популацията	46
4.1. Краткосрочна тенденция (последните 12 години)	46
4.1.1. Период на краткосрочната тенденция	46
4.1.2. Посока на краткосрочната тенденция	46
4.1.3. Големина на краткосрочната тенденция	47
4.1.4. Краткосрочна тенденция — използван метод	48
4.1.5. Източници	48
4.2. Дългосрочна тенденция (от около 1980 г. насам)	48
4.2.1. Период на дългосрочна тенденция	48
4.2.2. Посока на дългосрочната тенденция	48
4.2.3. Големина на дългосрочната тенденция	49
4.2.4. Дългосрочна тенденция — използван метод	49
4.2.5. Източници	49
4.3. Допълнителна информация (незадължително)	49
5. Карта и площ на гнездовото разпространение	49
5.1. Чувствителни видове	49
5.2. Година или период	49
5.3. Карта на гнездовото разпространение	49
5.4. Район на гнездовото разпространение	50
5.5. Използван метод	50
5.6. Допълнителни карти (незадължително)	50
5.7. Източници	51
5.8. Допълнителна информация (незадължително)	51
6. Тенденция в гнездовото разпространение	51
6.1. Краткосрочна тенденция (последните 12 години)	51
6.1.1. Период на краткосрочната тенденция	51
6.1.2. Посока на краткосрочната тенденция	51

6.1.3. Големина на краткосрочната тенденция	51
6.1.4. Краткосрочна тенденция — използван метод	52
6.1.5. Източници	52
6.2. Дългосрочна тенденция (от около 1980 г. насам)	52
6.2.1. Период на дългосрочна тенденция	52
6.2.2. Посока на дългосрочната тенденция	53
6.2.3. Големина на дългосрочната тенденция	53
6.2.4. Дългосрочна тенденция — използван метод	53
6.2.5. Източници	53
6.3. Допълнителна информация (незадължително)	53
7. Основни видове натиск и заплахи	53
7.1. Характеристика на видовете натиск	54
7.2. Използвани методи (незадължително)	55
7.3. Източници на информация (незадължително)	56
7.4. Допълнителна информация (незадължително)	56
8. Мерки за опазване	56
8.1. Състояние на мерките	56
8.2. Обхват на предприетите мерки	56
8.3. Основна цел на предприетите мерки	56
8.4. Място на мерките	57
8.5. Резултат от мерките	57
8.6. Списък на основните мерки за опазване	57
8.7. Допълнителна информация (незадължително)	57
9. Покритие на мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA)	57
9.1. Размер на популацията в мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA)	58
9.2. Вид оценка	58
9.3. Размер на популацията в мрежата — използван метод	58
9.4. Краткосрочна тенденция на размера на популацията в мрежата — посока	58
9.5. Краткосрочна тенденция на размера на популацията в мрежата — използван метод	59
9.6. Допълнителна информация (незадължително)	59
10. Напредък в работата, свързана с международните Планове за действие за видовете (SAP), Планове за управление (MP) и Резюмета на изявенията от управлението (BMS)	59
10.1. Тип на международния план	59
10.2. Приет ли е национален план, свързан с международния План за действие за видовете (SAP)/План за управление (MP)/Резюме на изявенията от управлението (BMS)?	60
10.3. Оценка на ефективността на Планове за действие за видовете (SAP) за застрашени в световен мащаб видове	60
10.4. Оценка на ефективността на Планове за управление (MP) на ловни видове със статут на „застрашени“	60
10.5. Източници на допълнителна информация	61

---

11. Информация, свързана с видовете от приложение II (член 7 от Директива 2009/147/ЕО)	61
11.1. Обект на лов ли е видът в национален мащаб?	61
11.2. Ловджийски улов	61
11.3. Ловджийски улов — използван метод	61
11.4. Допълнителна информация (незадължително)	61
Библиография	61

Въведение

Основен елемент за прилагането и успешното изпълнение на Директива 2009/147/ЕО е доброто ниво на информация за състоянието и тенденциите при видовете птици, както се изисква съгласно член 12 от същата директива. Необходими са данни и информация в структуриран и съпоставим формат, за да може Комисията да събере и анализира данните. Правното основание за предоставяне на данни в структуриран формат е член 12., параграф 1, втора алинея.

Настоящият документ предоставя информация и указания за попълване на различните полета за данни във формата на доклада по член 12 (част А и част Б). Той се състои главно от описания на информацията, която трябва да се докладва във всяко поле, и основните изисквания, на които трябва да отговаря докладваната информация.

По-подробни описания на концепциите и методите за докладваната информация са предоставени в насоки, които не са част от настоящия акт за изпълнение. Освен това допълнителните документи, които следва да се използват за правилното попълване на формата на доклада, са достъпни онлайн чрез „справочния портал за член 12“.

Справочният портал за член 12

Справочният портал съдържа документите, свързани с информацията, предоставена във форматите на докладите съгласно член 12 от Директива 2009/147/ЕО.

Той съдържа:

- формата на доклада, обяснителните бележки и насоките;
- референтни документи, напр. контролни списъци за видовете птици, списък на видовете натиск и заплахите, списък на мерките за опазване и европейските гридове (10 × 10 km ETRS), които следва да се използват за картиране на разпространението;
- примери за онагледяване на насоките.

ЧАСТ А

ОБЩ ФОРМАТ НА ДОКЛАДА

Общият доклад представлява кратък структуриран формат, който има за цел да представи накратко най-важните факти и цифри относно общото изпълнение на Директива 2009/147/ЕО, включително връзки към по-подробни източници на информация.

От всяка държава членка се очаква да изготви един общ доклад, обхващащ цялата европейска територия на държавата членка.

В полетата за свободен текст може да се използва всеки един от официалните езици на ЕС. Въпреки това се препоръчва използването на английски език.

Всички интернет адреси в полетата за докладване следва да се посочват изцяло, включително началния „http://“ или „https://“, ако е приложимо.

Държава членка

Държавите членки следва да изберат двубуквения код за своята държава членка от ISO 3166 в съответствие със списъка, предоставен на справочния портал за член 12. Не подавайте отделни общи доклади за поднационалните единици.

1. Основни резултати от прилагането на Директива 2009/147/ЕО

Този раздел има за цел да предостави информация за основните резултати от прилагането на Директива 2009/147/ЕО, включително за мрежата от специални защитени зони (SPA) в държавата членка през периода на докладване. Информацията следва да бъде представена предимно на националния език (поле 1.1), като по възможност се предоставя превод на английски език (незадължително поле 1.2).

1.1. Текст на националния език

Основни резултати:

Опишете накратко основните резултати от прилагането на Директива 2009/147/ЕО през периода на докладване, със специален акцент върху мрежата от специални защитени зони (SPA). Това може да включва например:

- доказани ползи за различните видове;
- опит с нови или подобрени техники за управление;
- положителни промени в общественото приемане на опазването на биологичното разнообразие;
- подобрено сътрудничество между органите, природозащитниците и други заинтересовани групи;
- ключови случаи на правоприлагане;
- инициативи за съчетаване на създаването на защитени зони по „Натура 2000“ и местната икономика;
- мерки, предприети за свеждане до минимум на въздействието на инвазивните видове върху местните видове птици в съответствие с Регламент 1143/2014 на ЕС относно инвазивните чужди видове ⁽¹⁾;
- информация, допълваща представената в раздел 3, относно изследванията и дейностите, необходими за защита, управление и устойчиво използване на популациите на птиците. Това може да включва предложения за извършване на спешно необходими научни изследвания, които изискват координация на равнището на ЕС (напр. чрез финансиране по линия на програма LIFE);
- предприети мерки и техния ефект (постигнати резултати);
- фактори за успех, перспективи и ролята на мрежата „Натура 2000“.

Пример за успех

Предоставянето на „пример за успех“ (ако има такъв) дава възможност на държавата членка да представи пример за действието на директивата в своята държава. Всеки пример за успех следва да се основава на таксон, при който се наблюдава действително подобрение по време на периода на докладване, т.е. краткосрочна тенденция при популацията към увеличаване (гнездене или зимуване), независимо от дългосрочната тенденция, или стабилна/променлива краткосрочна тенденция при популацията в условията на дългосрочни тенденции към намаляване. Описаните подобрения следва да се основават на мерки за опазване и да се отнасят за текущия период на докладване, но могат да включват и мерки, които са започнали на по-ранен етап от време.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

Предложена структура:

- Посочете вида/сезона
- Обща информация за вида, развитие в миналото и причините за него (натиск и др.), предизвикателства при опазването
- Предприети мерки и техния ефект (постигнати резултати)
- Роля на мрежата „Натура 2000“ (ако е приложимо)
- Фактори за успех
- Перспективи

Текстът следва да е с обем не повече от две до три страници. Ако дадена държава членка желае да добави допълнителни документи към изискваните, тя следва да ги посочи като приложения заедно с имената на файловете в края на полето и да качи съответните файлове в механизма за докладване на ЕАОС заедно с останалата част от доклада.

1.2. Превод на английски език (незадължително)

Това е незадължително поле за превод на информацията, предоставена в поле 1.1, на английски език (ако тя е била докладвана на друг език).

1.3. Наименование, код и сезон на видовете/подвидовете в примерите за успех

Това поле се попълва, когато се използва пример за успех, за да се подчертаят основните резултати от прилагането на директивата, описани в поле 1.1. Могат да бъдат избрани няколко вида.

Попълнете:

- а) Код и наименование на видовете птици
- б) Сезон

2. Източници на обща информация относно прилагането на Директива 2009/147/ЕО

Този раздел има за цел да насочи заинтересованата общественост към източници на информация, свързани с Директива 2009/147/ЕО и мрежата от специални защитени зони (SPA) в съответната държава членка. По принцип се изискват само връзки към интернет адреси. Може обаче да се използва и свободен текст, когато е необходимо да се обясни как да се получи достъп до източника на информация, напр. в случай на множество източници на информация. Всички полета по-долу следва да бъдат попълнени.

2.1. Обща информация за Директива 2009/147/ЕС

Посочете връзки към обща информация за директивата (напр. национален портал, представящ директивите на ЕС в областта на природата).

2.2. Информация за мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA))

Посочете връзки към обща информация за мрежата от специални защитени зони (SPA) (напр. онлайн бази данни за защитените зони по „Натура 2000“, публикации, представящи мрежата).

2.3. Схеми за мониторинг (член 4, параграф 1 и член 10 от Директива 2009/147/ЕО)

Посочете връзки към обща информация за мониторинга (напр. портал, представящ националната(ите) схема(и) за мониторинг, насоки за мониторинг).

2.4. Защита на видовете (членове 5—8 от Директива 2009/147/ЕО)

Посочете връзки към обща информация за защитата на видовете.

2.5. Транспониране на директивата (правни текстове)

Посочете връзки към обща информация за транспонирането на директивата.

3. Изследвания и дейности, необходими за защита, управление и устойчиво използване на популациите на птиците (член 10 от Директива 2009/147/ЕО)

Този раздел се отнася до задължението на държавите членки по член 10, параграф 2 от Директива 2009/147/ЕО да изпращат на Комисията цялата информация, необходима за вземането на подходящи мерки за координацията на изследванията и дейностите, необходими за защита, управление и използване на популациите на местните видове птици. Допълнителна информация в свободен текст, която е от значение за прилагането на член 10 от Директива 2009/147/ЕО, може да бъде дадена в раздел 1 (основни резултати). Изискваната информация се ограничава до:

3.1. Национален атлас на птиците

Посочете заглавието на най-новия национален атлас на птиците (поле 3.1.1) с информация за годината на публикуване (поле 3.1.2) и уеб връзка или библиографска справка (поле 3.1.3).

3.2. Преглед на националния мониторинг на птиците

Посочете заглавието или подобно, плюс кратко описание на прегледите на националния мониторинг на птиците, публикувани през периода на докладване, включително обхванатите видове, основните резултати и др. (поле 3.2.1), с максимален обем от 500 знака. Посочете информация за годината на публикуване (поле 3.2.2) и уеб връзка или библиографска справка (поле 3.2.3). Полетата 3.2.1—3.2.3 следва да се повторят, ако е публикуван повече от един преглед.

3.3. Национален червен списък на птиците

Посочете заглавието на най-новите национални червени списъци на птиците (поле 3.3.1) с информация за годината на публикуване (поле 3.3.2) и уеб връзка или библиографска справка (поле 3.3.3).

3.4. Други публикации от интерес за целия ЕС (напр. национален преглед на дейностите за застрашените видове)

Посочете заглавието или подобно, плюс кратко описание на други публикации от интерес за целия ЕС (напр. национален преглед на дейностите за застрашените видове), публикувани през периода на докладване, или неотдавнашни публикации, включително обхванатите видове, основните резултати и др. (поле 3.4.1), с максимален обем от 500 знака. Посочете информация за годината на публикуване (поле 3.4.2) и уеб връзка или библиографска справка (поле 3.4.3). Полетата 3.4.1—3.4.3 следва да се повторят, ако е публикуван повече от един преглед, и следва да се докладват максимум 10 публикации.

Допълнителна обща информация за прилагането на член 10 от Директива 2009/147/ЕО може да бъде предоставена в полето за свободен текст в раздел 1 „Основни резултати от прилагането на Директива 2009/147/ЕО“.

4. Чуждоземни видове птици (член 11 от Директива 2009/147/ЕО)

Този раздел се отнася до задължението, произтичащо от член 11 от Директива 2009/147/ЕО, според което „държавите членки следят евентуалното въвеждане на видове птици, които не живеят естествено в диво състояние на европейската територия на държавите членки, да не нанася вреда на местната флора и фауна. В тази връзка те се консултират с Комисията.“

Този раздел следва да не се попълва, ако през периода на докладване не са проведени консултации във връзка с въвеждане съгласно член 11, не е взето решение за такова въвеждане и не е извършено въвеждане съгласно член 11.

Всеки вид следва се докладва по следния начин:

4.1. Научно наименование на вида

Посочете научното наименование на вида.

4.2. Подвидова единица

Когато е уместно, използвайте описанието на популацията на подвида.

4.3. Основно съдържание на законовото решение за въвеждане

Посочете основното съдържание на законовото решение за въвеждане (свободен текст; максимален обем от 250 знака), включително информация за обосновката, броя на екземплярите и продължителността на всяко разрешение.

4.4. Консултация с Комисията

Посочете датата на консултацията с Комисията.

4.5. Допълнителна информация (незадължително)

Допълнителна информация, свързана с раздел 4, може да бъде представена в незадължителното поле 4.5.

ЧАСТ Б

ФОРМАТ ЗА ДОКЛАДВАНЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО И ТЕНДЕНЦИИТЕ ПРИ ВИДОВЕТЕ ПТИЦИ (ЧЛЕН 12 ОТ ДИРЕКТИВА 2009/147/ЕО)

Видове, които трябва да се докладват

Таксономия и номенклатура

Таксономията и номенклатурата, които следва да се използват в контролния списък на видовете по член 12 (достъпен в справочния портал), отразяват тези, използвани в *Списъка на птиците в Европейския съюз* (наричан по-долу „Списък на птиците в ЕС“⁽²⁾). Във версията на Списъка на птиците в ЕС, публикувана през август 2015 г. и актуализирана през 2018 г., са включени промените в таксономията и номенклатурата, предложени в del Hoyo & Collar (2014 г.)⁽³⁾, както и съответните промени от del Hoyo & Collar (2016 г.). Ще бъдат въведени актуализации на таксономията, за да се поддържа съответствие с използваните от IUCN референтни документи за таксономията.

Като цяло докладването се изисква предимно на ниво вид, тъй като това е таксономичната единица, посочена в текста на директивата, както и единицата, използвана при предишни цялостни оценки на състоянието на птиците в ЕС. В малка част от случаите обаче се изискват доклади за „подвидовите единици“ — т.е. подвидове или отделни популации, чието състояние е от особен интерес и/или от значение за политиката (напр. в контекста на включването на подвидове в приложенията към директивата). За пълни подробности относно обосновката, в която се обяснява кои популации на подвидове следва да бъдат докладвани отделно, вж. насоките, даващи технически указания относно понятията и определенията. За улеснение в повечето случаи по-долу се използва терминът „вид“, дори когато той се отнася и до подвидовите единици.

Редовно срещащи се видове

Държавите членки следва да докладват за всички „редовно срещащи се“ гнездящи видове (дори ако популациите им са малки или се считат за „маргинални“), за да може да се създаде представа за размера и тенденцията на популацията им в целия ЕС. Даден вид може да се счита за редовно срещащ се, ако например се е размножавал през четири или повече от шестте години, обхванати от периода на докладване. Видове, които се срещат по-рядко от това, също следва да бъдат докладвани, ако популацията им в национален мащаб през годините, в които се срещат, може да представлява значителен дял (напр. > 1 %) от общата популация на ЕС, или ако преди са се срещали по-редовно (вж. също „Изчезнали видове“ по-долу). Подобни критерии следва да се прилагат за съответните зимуващи и мигриращи видове (вж. по-долу). В контролния списък на видовете птици на справочния портал за член 12 редовно срещащите се видове се обозначават с кода на срещаемост „PRE“.

Видове птици, които се срещат през зимния сезон и по време на миграция

Основни зимуващи видове

Освен това държавите членки следва да докладват за някои основни зимуващи видове — особено за мигриращите водолюбиви птици, като патицови (патици, гъски и лебеди) и блатни птици (блатари) — които са значително по-многобройни в ЕС през зимата и/или размерът и тенденцията на популацията на които се наблюдават по-добре през зимата (когато се събират в голям брой на сравнително малко места). За тези видове оценката на състоянието на популациите им в ЕС може да се основава предимно (или дори изцяло в някои случаи) на данни за популациите им през зимата, поради което от всички държави членки, в които те редовно зимуват, се изискват доклади за зимуването (вж. също „Редовно срещащи се видове“ по-горе). Допълнителна информация за обосновката на подгрупата видове, за които докладването за зимуването е задължително, е предоставена в техническите насоки относно понятията и определенията.

⁽²⁾ Вж. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm.

⁽³⁾ del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014 г.) *HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World* [„Илюстриран контролен списък на птиците в света“ на HBW и BirdLife International]. *Tom 1: Non-passerines* [„Непойни птици“]. Издателство Lynx Edicions, Барселона.

Видове, които водят до класификация на Специални защитени зони (SPA) (включително видове от приложение I) и видове от приложение II към Директива 2009/147/ЕО, които се срещат през зимния сезон и по време на миграция

Доклади за зимуването се изискват и за редица други редовно зимуващи видове, които не отговарят на горепосочените критерии, но които са включени в приложение I към директивата или са включени в списък/посочени от държавите членки като такива, които водят до класификация на Специални защитени зони (SPA) в национален мащаб поради срещаемостта им през зимата. Във всички тези случаи докладите за зимуването предоставят важна информация, свързана с прилагането на директивата на национално равнище, дори когато докладваните данни за размера и тенденцията на популацията невинаги могат да се използват за цялостна оценка на зимуващата популация в ЕС.

По принцип от държавите членки не се изисква да докладват за размера или тенденцията на популацията на мигриращите видове (т.е. по време на миграция към/от местата за гнездене и зимуване), тъй като националните данни за размера и тенденцията на популацията трудно могат да бъдат обобщени на равнище ЕС без подробна допълнителна информация, която да позволи тълкуване, необходимо за отчитане на дублиращите се данни.

Доклади за сезона на миграция все пак се изискват обаче за някои основни мигриращи видове, за които в противен случай не би била докладвана важна информация. Те включват:

- видовете, изброени в приложение I към Директива 2009/147/ЕО;
- други мигриращи видове, чиято срещаемост по време на миграция води до класификация на Специални защитени зони (SPA) в национален мащаб (*) (както е посочено в контролния списък на видовете на справочния портал).

В тези случаи (опростените) доклади за миграцията предоставят важна информация — която иначе не би могла да бъде събрана по друг начин, например за размера на популацията на мигриращите видове, които водят до класификация на Специални защитени зони (SPA), за видовете натиск и заплахите в национален мащаб за основните мигриращи видове.

От държавите членки се очаква да докладват за зимуващите видове от приложение II, с изключение на уседналите видове, за които се изисква само доклад за гнезденето. Опростени доклади за миграцията се очакват и за мигриращите видове от приложение II, които не зимуват или не гнездят в държавата.

Повече информация за докладването на тези конкретни групи видове можете да намерите в

таблица 2: Раздели от формата на доклада за видовете, които трябва да се попълнят за сезоните на гнездене (Breeding), зимуване (Winter) и миграция (Passage) за различните категории видове птици.

Скитащи и случайни видове

Скитащи или „нередовно срещани“ птици са тези, които са се отклонили далеч извън обичайния си ареал на гнездене, зимуване или миграция. Над 300 вида са включени в категория А „скитащи“ в Списъка на птиците в ЕС, а няколко други се срещат редовно в някои части на ЕС, но само като скитащи в други държави членки. Тъй като срещаемостта на скитащи птици е непредвидима и вероятно до голяма степен отразява външни фактори (климатични условия по време на основните периоди на миграция, тенденции извън ЕС и т.н.), в докладите по член 12 не се изисква докладване за тях. Същото се отнася и за „случайните“ видове, които може да се намират по-близо до обичайния си ареал, но чието разпространение в рамките на съответната държава членка и/или сезон не е редовно или постоянно (вж. „Редовно срещани се видове“ по-горе).

Новопоявили се видове

В някои случаи даден вид може все още да не гнезди или да не зимува редовно, но е вероятно той да е в процес на колонизация или да се установи като редовен посетител, например въз основа на по-скорошни модели на срещаемост или подобни тенденции в съседни държави. В тези случаи на държавите членки се препоръчва да докладват за въпросните видове, дори ако не е възможно да предоставят подробна информация за всички съответни раздели и полета по-долу. За видовете, включени в националния контролен списък с код на срещаемост „ARR“ — което показва, че те са колонизирали държавата членка по време на периода на краткосрочната тенденция — проверките за ОК/КК ще бъдат улеснени за някои полета (напр. поле 4.2.1 „Период на дългосрочна тенденция“). Ако видът все още не е включен в контролния списък на видовете за държавата членка, той може да бъде добавен при подаването на националния доклад по механизма за докладване.

Вж. също поле 4.1.3 „Големина на краткосрочната тенденция“ за насоки по специфичния въпрос за отчитане на големината на тенденцията при начален размер на популацията нула (т.е. новопоявили се видове).

(*) Съгласно член 4, параграф 2.

Изчезнали видове

Видове, които са изчезнали в национален мащаб преди 1980 г. (т.е. по времето, когато е приета/влязла в сила Директива 2009/147/ЕО), следва да не се докладват, освен ако не е в ход национален проект за повторно въвеждане. Следва обаче да се предоставят доклади за всички видове, които преди са се срещали редовно, но са изчезнали в национален мащаб след 1980 г. (т.е. тези, които са вписани с код на срещаемост „EXBA“ в националния контролен списък). Това включва видове, за които последният запис (дори и да е бил само на един екземпляр) е отбелязан след датата, на която директивата е влязла в сила в държавата членка; тези видове преди това са се срещали постоянно/редовно в държавата членка.

В конкретния случай на бивши гнездящи видове, които вече не гнездят редовно, но все още се срещат по време на сезона на гнездене (напр. като несдвоени екземпляри), държавите членки следва да продължат да ги третираат като „редовно срещащи се“⁽⁵⁾, особено когато техният статус (например включване в приложение I към Директива 2009/147/ЕО и/или обща рядкост) означава, че продължаващото присъствие на малък брой екземпляри все още може да представлява по-широк интерес.

Видове, които са се заселили с ниска численост, но не са се установили и следователно след 1980 г. отново са изчезнали в национален мащаб, следва да се разглеждат като случайни видове и не е необходимо да се докладват.

Въпреки че не винаги е възможно да се попълнят всички съответни раздели и полета за вид, включен в списъка като „EXBA“, важно е да се отбележи годината, в която видът е изчезнал в национален мащаб (или е престанал да се среща редовно, ако изчезването не може ясно да се определи⁽⁶⁾), както и приблизителният размер на популацията му в национален мащаб (и ареала на гнездене, ако е приложимо) около 1980 г., така че да може да се отчете степента и темпът на намаляване на числеността му (вж. също поле 4.1.3 „Големина на краткосрочната тенденция“ за по-подробни насоки относно предоставянето на информация за големината на тенденцията за видове, които са изчезнали през периода на тенденцията).

Чуждоземни популации

В допълнение към „естествено живеещите в диво състояние птици“, както е посочено в член 1 от Директивата, се изисква също така докладване за всички популации на три широко разпространени вида, включени в приложение II към директивата (*Branta canadensis*⁽⁷⁾, *Meleagris gallopavo* и *Phasianus colchicus*⁽⁸⁾), както и за дивите популации на *Columba livia*. Докладването за други чуждоземни видове (включително тези, включени в категория В от Списъка на птиците в ЕС⁽⁹⁾) не е задължително, но се насърчава в случаите, когато в държавата членка има чуждоземни популации на видове, които живеят естествено на други места в ЕС (и следователно са включени в категория А „местни“/„редовно срещащи се“ от Списъка на птиците в ЕС), или видът представлява заплаха за местните популации/видове (напр. тези от Списъка на инвазивните чужди видове, които засягат Съюза⁽¹⁰⁾): *Oxyura jamaicensis*, *Alopochen aegyptiaca*, *Threskiornis aethiopicus*, *Corvus splendens*, *Pycnonotus cafer* и *Acridotheres tristis*).

Таблица 1

Обобщение на видовете, които следва да бъдат докладвани според категориите на срещаемост и кодовете на видовете в контролния списък на птиците по член 12

Код на срещаемост/код на вида (от контролния списък на справочния портал за член 12)	Описание	Задължение за докладване
PRE	Редовно срещащи се	Трябва да се докладва
ARR	Новопоявили се видове	Не е задължително, но се препоръчва
EXBA	Видове, изчезнали след 1980 г.	Трябва да се докладва

⁽⁵⁾ В поле 3.7 „Допълнителна информация“ следва да се предоставят и допълнителни подробности, напр. „Видът не е потвърден като гнездящ от 2008 г. насам, но един или два несдвоени екземпляра все още се регистрират редовно през сезона на гнездене“.

⁽⁶⁾ В много случаи на изчезване на видове в национален мащаб се изисква известна степен на експертна оценка/тълкуване, тъй като често е по-трудно да се потвърди отсъствието на даден вид, отколкото неговото присъствие.

⁽⁷⁾ Диви екземпляри от *Branta canadensis* (от Гренландия или Северна Америка) могат да се срещнат и като скитащи в ЕС, но по-горе се акцентира върху въведените популации.

⁽⁸⁾ Въпреки че някои източници предполагат, че всички популации на *Phasianus colchicus* на запад от Кавказ са в резултат от въвеждане (някои от тях вероятно още през 1300 г. преди н.е; Hagemeijer & Blair, 1997 г.), други твърдят, че остатъчната популация в Гърция и бившата популация в България са/са били действително местни (напр. Sokos & Birtas, 2014 г.).

⁽⁹⁾ Вж. http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm.

⁽¹⁰⁾ Вж. https://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/list/index_en.htm

напр. A115-X	X обозначава чуждоземна субпопулация на даден вид	Не е задължително, но се препоръчва. Задължително докладване CAMO за видовете A044-X <i>Branta canadensis</i> , A115-X <i>Phasianus colchicus</i> , A460-X <i>Meleagris gallopavo</i> (чуждоземни популации) и A206-X <i>Columba livia</i> (диви популации).
--------------	--	---

Обяснителни бележки за попълване на формата на доклада за състоянието и тенденциите при видовете птици

Форматът на доклада трябва да се попълни за всеки вид и за всеки сезон, попадащ в обхвата на критериите, посочени в таблица 2. Видовете, за които трябва да се докладва, са изброени в контролния списък по член 12.

За някои държави членки следва да се предвиди отделен формат на доклада за отделните поднационални единици. Това се отнася за Азорските острови (Португалия), Мадейра (Португалия) и Канарските острови (Испания). Според предишни оценки на равнище ЕС състоянието и тенденциите на голям брой макаронезийски популации на птици се различават значително от тези в Иберия, поради което от периода на докладване 2008—2012 г. се прилага отделно докладване за поднационалните територии.

Форматът за докладване на състоянието и тенденциите при видовете птици („докладът за видовете“) се състои от единадесет раздела, както следва:

Докладване на сезона

- 1) Информация за видовете
- 2) Сезон
- 3) Размер на популацията
- 4) Тенденция при популацията
- 5) Карта и площ на гнездовото разпространение
- 6) Тенденция в гнездовото разпространение
- 7) Основни видове натиск и заплахи
- 8) Мерки за опазване
- 9) Покритие на мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA))

Докладване на ниво вид/подвид

- 10) Напредък в работата, свързана с международните Планове за действие за видовете (SAP), Планове за управление (MP) и Резюмега на изявленията от управлението (BMS)
- 11) Информация, свързана с видовете от приложение II към Директива 2009/147/ЕО

Таблица 2

Раздели от формата на доклада за видовете, които трябва да се попълнят за сезоните на гнездене (Breeding), зимуване (Winter) и миграция (Passage) за различните категории видове птици (включително видовете от приложения I и II към Директива 2009/147/ЕО и други мигриращи видове, които водят до класификация на Специални защитени зони (SPA)

	Гнездящи (Breeding) (вкл. уседнали) от Приложение I и водещи до класификация на SPA	Зимуващи (Winter) от Приложение I и водещи до класификация на SPA	Мигриращи (Passage) от Приложение I и водещи до класификация на SPA	Гнездящи (Breeding) (вкл. уседнали) от Приложение II	Зимуващи (Winter) от Приложение II	Мигриращи (Passage) от Приложение II	Други гнездящи (Other Breeding)	Други основни зимуващи (Other key wintering)
Докладване за сезона								
1. Информация за видовете	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Сезон	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Размер на популацията	X	X	X	X	X	ако води до класификация на SPA (*)	X	X
4. Тенденция при популацията	X	X	незадължително	X	X	незадължително	X	X
5. Карта и площ на гнездовото разпространение	X	-	—	X	—	—	X	—
6. Тенденция в гнездовото разпространение	X	-	—	X	—	—	X	—
7. Основни видове натиск и заплахи	X	X	X	X	X	ако води до класификация на SPA (*)	—	—
8. Мерки за опазване	X	X	X	X	X	ако води до класификация на SPA (*)	—	—
9. Покритие на мрежата „Натура 2000“ (SPA)	X	X	X	Ако води до класификация на SPA	Ако води до класификация на SPA	Ако води до класификация на SPA	—	—
Докладване на видовете								
10. Напредък по плановете за действие и управление	ако е приложимо	ако е приложимо	ако е приложимо	ако е приложимо	ако е приложимо	ако е приложимо	ако е приложимо	ако е приложимо
11. Информация, свързана с приложение II	ако са изброени в приложение II	ако са изброени в приложение II	ако са изброени в приложение II	X	X	X	—	—

(*) * плюс незадължително за мигриращите видове от приложение II, които не водят до класификация на SPA.

Докладите за гнездене (Breeding), зимуване (Winter) и миграция (Passage) в таблица 2 съответстват на сезоните, избрани в раздел 2 на формата за докладване.

За допълнителни обяснения относно срещаемостта на видовете, за които трябва да се докладва, вж. раздела „Видове, за които трябва да се докладва“ по-горе.

За уседналите видове от приложение I към Директива 2009/147/ЕО се изисква само един доклад, основан на данни за сезона на гнездене (доклад за гнезденето – Breeding report), но видовете натиск, заплахите и мерките за опазване (докладвани в раздели 7 и 8) следва да обхващат цялата година, а не само видовете натиск или мерките, специфични за сезона на гнездене.

За видовете от приложение I и други видове от Директива 2009/147/ЕО, които водят до класификация на Специални защитени зони (SPA), които видове имат различни популации на гнездене, зимуване и/или миграция в рамките на държавата членка, следва да има отделни доклади за видовете в сезоните на гнездене, зимуване и за някои видове – на миграция, както е посочено в контролния списък по член 12.

За уседналите видове от приложение II е необходимо да се представи само доклад за сезона на гнездене.

Раздел 10 следва да се попълни за видовете с международни ⁽¹¹⁾ Планове за действие за видовете (SAP), Планове за управление (MP) или Резюмета на изявленията от управлението (BMS) (съгласно контролния списък на видовете на справочния портал).

Въпреки че не всички данни, използвани в доклада, ще бъдат събрани по време на периода на докладване, докладът следва да съдържа информация, която е от значение за периода на докладване (напр. 2019—2024 г.). Освен това, въпреки че не всички раздели на формата за докладване са задължителни за всяко приложение и сезон, когато тази информация е налична, силно се препоръчва тя да бъде предоставена.

Препоръчва се всяка предоставена информация в свободен текст да бъде написана на английски език, за да се улесни нейното използване при анализа на ЕС и да бъде достъпна за по-широк кръг читатели.

1. Информация за видовете

Раздел 1 следва да се попълни за всички редовно срещани се видове, изброени в контролния списък на птиците на справочния портал за член 12.

1.1. Държава членка

Държавите членки следва да използват съответния код на държавата от списъка на справочния портал. В повечето случаи това е просто двубуквеният код по ISO 3166 за Вашата държава членка. За няколко държави членки се прилага отделно докладване за поднационални единици (във връзка със състоянието на определени видове или популации в отделни географски райони), а в случая на Азорските острови (Португалия), Мадейра (Португалия) и Канарските острови (Испания) следва да се използва съответният четирибуквен поднационален код, посочен на справочния портал.

1.2. Код на вида

Държавите членки следва да използват кодовете на видовете, посочени в контролния списък на видовете (и списъка с кодове) на справочния портал. При необходимост могат да се предоставят нови кодове. Повече информация за списъка с кодове на видовете и възможните изменения можете да намерите на справочния портал.

1.3. Код по EURING

Държавите членки следва да използват кодовете по EURING, посочени в контролния списък на видовете (и списъка с кодове) на справочния портал. Уникални кодове по EURING са определени на почти всички видове птици (и няколко подвида), обитаващи Европа, за целите на координацията на опръстияването на птиците в Европа и се използват широко ⁽¹²⁾.

1.4. Научно наименование на вида

Държавите членки следва да използват научните наименования, дадени в контролния списък на видовете на справочния портал, който понастоящем до голяма степен отразява номенклатурата и таксономията, приети в последната версия на *Списъка на птиците в Европейския съюз* ⁽¹³⁾. В малък брой случаи вписването на научното наименование включва английската фраза „all others“ („всички останали“), за да се посочи, че въпросната таксономична единица включва всички останали (местни) подвидове, които не са изрично изброени в приложенията към директивата (напр. „*Accipiter gentilis* all others“, срв. „*Accipiter gentilis arrigonii*“, включени в приложение I към Директива 2009/147/ЕО). Ще бъдат въведени актуализации на таксономията, за да се поддържа съответствие с използваните от IUCN референтни документи за таксономията.

⁽¹¹⁾ Или поне „многостранни“ (няколко SAP и BMS се отнасят до таксони, които са ендемични за една-единствена държава).

⁽¹²⁾ <https://euring.org/data-and-codes/euring-codes>

⁽¹³⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/eu_species/index_en.htm

1.5. Популация на подвид

Когато е уместно, държавите членки следва да използват описанията на популациите на подвидовете, посочени в контролния списък на видовете на справочния портал. В много случаи наименованията на популациите на подвидовете са свързани с кратките описания, използвани за идентифициране на отделни прелетни популации на видовете, включени в Споразумението за опазване на мигриращите водолюбиви птици от Африка и Евразия (AEWA). В други случаи те изясняват таксономично или номенклатурно третиране, приложено в контролния списък, или помагат да се разграничат въведените популации на видове, които са местни другаде в ЕС.

1.6. Синоним на научното наименование на вида (незадължително)

Ако научното наименование, посочено в поле 1.4, се различава от общоприетото на национално равнище, държавите членки могат да въведат алтернативно наименование тук.

1.7. Общоприето наименование (незадължително)

Ако държавите членки желаят да въведат общоприетото наименование на вида (или подвида), използвано на национално равнище, те могат да го направят тук. Това може да бъде от полза, ако проектът на доклада се разпространява за получаване на мнения от хора, които може да не са запознати с научното наименование, или когато докладът се съобщава на обществеността.

2. Сезон

2.1. Сезон

Изберете сезона, през който са събрани по-голямата част от докладваните данни, с опциите Breeding (гнездене), Winter (зимуване) и Passage (миграция).

2.2. Първо докладване

Ако видът се докладва за първи път в държавата членка, това следва да се посочи тук. Полето за първо докладване може да се използва в случаите, когато за даден вид се докладва за първи път или се докладва през сезон, за който преди това не е докладвано. Това поле не може да се използва в случаите, когато таксономичното наименование на даден вид е актуализирано. Някои полета във формата за докладване може да не са приложими за видове, за които се докладва за първи път, напр. при посочване на промяната и причината за нея от последния период на докладване. Докладването за първи път може да се посочи, като се въведе „Да“ в това поле.

2.3. Допълнителна информация

Това поле позволява на държавите членки да докладват като свободен текст всяка информация, която считат за подходяща. Ако даден вид се докладва за първи път, обяснете защо (т.е. новорегистриран вид или друго). Всяка друга допълнителна информация в този раздел не е задължителна.

3. Размер на популацията

3.1. Година или период

Въведете годината или периода, през който размерът на популацията е бил определен за последен път: ГТГГ (за година) и ГТГГ—ГТГГ (за период, година—година).

Много доклади ще включват периоди, тъй като размерът на популациите на много видове обикновено се оценява по време на национални проекти за атласи, които обичайно включват няколко години работа на терен. В много случаи работата на терен излиза извън рамките на текущия период на докладване. Докладваната година или период следва да обхваща действителния период, през който са събрани данните.

В някои случаи размерът на популацията се оценява въз основа на пълна таксация на видовете или инвентаризация, извършена през по-ранен период на докладване, но актуализирана с резултатите от редовен мониторинг или с използване на данни от онлайн системи за събиране на данни на терен. Докладваната година или период следва да е тази, за която се отнася докладваната оценка на размера на популацията.

3.2. Размер на популацията

Държавите членки следва да използват единиците за популациите (поле 3.2 а) „Единица“), определени за всяка комбинация вид—сезон в контролния списък на видовете. За да може да се изчисли общият размер на популацията на всеки вид в ЕС, всички държави членки следва да докладват своите национални данни, като използват една и съща единица за популацията. За по-голямата част от гнездящите видове числеността следва да се докладва в единици гнездящи двойки („р“), като се отчита, че оценките за много видове, включително за много често срещани и широко разпространени видове, на практика често се основават на броя на заетите територии (напр. пеещи мъжки) по време на сезона на гнездене. Когато размерът на гнездовата популация се докладва като гнездящи двойки, но цифрите са получени от първични полеви данни, събрани с помощта на друга единица (напр. очевидно заети гнезда за някои морски птици), тази информация може да се предостави в поле 3.7 „Допълнителна информация“.

В малка част от случаите, свързани с видове с необичайна/сложна биология на размножаване или с криптично поведение, за докладването на размера на популацията са по-подходящи други единици, като например гнездящи женски („bfemales“) или викащи мъжки („smales“), отколкото двойки. Такива видове са някои ястребови, дърдавцови, дроплови и тетревови. Единиците, които следва да се използват за докладване на размера на популацията на такива видове, са посочени в контролния списък на видовете на справочния портал.

За докладите за сезоните Winter (зимуване) и Passage (миграция) размерът на популацията следва да се докладва по целесъобразност, като се използва единицата екземпляр („i“).

Налични са три полета за докладване на стойностите на размера на популацията: „б) Минимум“; „в) Максимум“; и „г) Най-точна единична стойност“. Броят на използваните полета ще варира в зависимост от естеството на наличната информация за размера на популацията на съответния вид (вж. по-долу), но следва да бъде в една от следните логически комбинации: б) и в); само г); или б), в) и г).

Ако не съществува точна оценка на размера на популацията, а оценките са налични само като обхват (т.е. минимум—максимум), тези две стойности следва да се докладват в полета б) и в). Държавите членки се насърчават да предоставят реалистични минимални и максимални размери на популациите, дори за слабо познати видове, за да се сведе до минимум несигурността, пренесена в оценката на общия размер на популацията в ЕС и тенденциите (което включва „претегляне“ на размерите на популациите в отделните държави), но когато това не е възможно, в поле 3.2 г) все пак може да се посочи долна граница (за предпочитане с допълнителна бележка в поле 3.7, например „Максималният размер на популацията вероятно няма да надхвърли 100 000 двойки“), като в поле 3.3 „Вид оценка“ се избере „минимум“.

Ако популацията е много добре наблюдавана (и често, но невинаги, е с относителна малка численост), може да има точна единична стойност, като в този случай тя може да бъде докладвана в поле г). В други случаи може да е наличен обхват (минимум—максимум) и средна или „най-вероятна“ стойност, като в този случай всички те могат да бъдат предоставени в полета б), в) и г).

В случай, че е известна само минималната (или максималната) стойност за размера на популацията (напр. използвайки експертно становище), тя следва да се въведе в полето „г) Най-точна единична стойност“, а НЕ в полета „б) Минимум“ или „в) Максимум“. Това може да бъде обяснено в поле 3.7 (Допълнителна информация).

Когато са налични необработени данни и/или точни оценки, те следва да се докладват без закръгляне на равнище държава членка; при необходимост всяко такова закръгляне ще бъде направено по-късно на равнище ЕС.

Ако видът е изчезнал в национален мащаб от 1980 г. насам (т.е. неговата срещаемост е посочена като „ЕХВА“ в националния контролен списък), в поле г) следва да се впише „0“, а в поле 3.7 е най-добре да се посочи и времевият интервал на изчезване (напр. „Последно регистрирано гнездене през 1998 г.“). Ако не е ясно дали видът е изчезнал в национален мащаб, или все още съществува в много ограничен брой, в полетата б) и в) могат да се въведат съответно стойности „0“ и например „1“.

3.3. Вид оценка

Изберете най-подходящото описание на типа оценка на размера на популацията, докладван в поле 3.2. Ако са предоставени стойности за всички полета 3.2 б), в) и г), изберете категорията, която най-добре описва данните (често „многогодишна средна стойност“ или „95 % доверителен интервал“). По-долу е представена допълнителна информация за опциите:

- най-точна оценка — най-точната налична единична цифра (включително, когато е налична само максималната стойност на размера на популацията) или интервал, получен например от таксация на популацията, компилация от цифри от находища, оценка, основана на данни за плътността и разпространението или експертното мнение, за които, обаче, не са изчислени 95 % доверителни граници. В поле 3.4 може да се посочи дали най-точната оценка е резултат от данни от мониторинг, екстраполация или експертно мнение;
- многогодишна средна стойност — средна стойност (и интервал, т.е. оценки за най-лошата и най-добрата година), когато размерът на популацията е оценяван в продължение на няколко години през периода на докладване (както е посочено в поле 3.1);
- 95 % доверителен интервал — оценки, получени от извадкови изследвания или модел, при който могат да бъдат изчислени 95 % доверителни граници (както е докладвано в полета 3.2 б) и 3.2 в) за най-точната единична стойност (докладвано в поле 3.2 г);
- минимум — когато липсват достатъчно данни, за да се направи оценка дори в доста свободни граници, но когато е известно, че размерът на популацията е над определена стойност, или когато докладваната оценка за даден интервал се базира на извадково изследване или проект за мониторинг, които вероятно подценяват реалния размер на популацията.

Когато са попълнени и полетата за интервал (полета 3.2 б) „Минимум“ и поле 3.2 в) „Максимум“), и това за единична стойност (поле 3.2 г) „Най-точна единична стойност“), в поле 3.3 „Вид оценка“ следва да се посочи най-точната оценка. Това следва да се отбележи в поле 3.7 „Допълнителна информация“.

3.4. Използван метод

Това поле се използва за подробно описание на методиката, използвана за оценка на размера на популацията в поле 3.2. Изберете една от следните категории:

- а) цялостно проучване или статистически достоверна оценка (напр. от извадково изследване на по-голямата част от известното разпространение);
- б) основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни (напр. от извадково изследване на малка част от ареала, използване на модели, основани на данни за гъстотата/числеността и разпространението, или от съществуваща оценка, актуализирана с помощта на данни за тенденции);
- в) основава се главно на експертно мнение, с много ограничени данни;
- г) недостатъчни или липсващи данни.

Когато са попълнени и полетата за интервал (полета 3.2 б) „Минимум“ и поле 3.2 в) „Максимум“), и това за единична стойност (поле 3.2г) „Най-точна единична стойност“), в поле „Използван метод“ следва да се посочи по-точната оценка. Това следва да се отбележи в поле 3.7 „Допълнителна информация“.

3.5. Източници

За да осигурите необходимата одитна следа за данните, докладвани в полета 3.1—3.4 по-горе, въведете данните за основните референтни документи или други източници на информация, използвани за попълване на тези полета. Такива източници могат да включват например публикувани документи, непубликувани данни, съхранявани в бази данни, уебсайтове и експертни работни групи. За предпочитане е да се предостави достатъчно информация, така че всеки, който преглежда доклада (или го актуализира след шест или 12 години), да може да разбере произхода на докладваните данни.

3.6. Промяна и причина за промяната (от предходния доклад)

Това поле се използва, за да се посочи дали е настъпила някаква промяна в размера на докладваната популация спрямо предходния период на докладване и, ако е така, да се опише естеството на тази промяна.

Ако има промяна, посочете коя от следните опции б)—е) се прилага (възможно е да отговорите с „Да“ на повече от една опция б)—е) ⁽¹⁴⁾:

- а) не, няма промяна
- б) да, поради реална промяна
- в) да, поради подобрени знания или по-точни данни
- г) да, поради използването на различен метод ⁽¹⁵⁾ (включително промяна в таксономията)
- д) да, но естеството на промяната е неизвестно
- е) да, поради други причини

Накрая следва да се посочи дали разликата се дължи главно на (изберете една опция):

- а) реална промяна
- б) подобрени знания или по-точни данни
- в) използването на различни методи
- г) няма информация
- д) други причини.

⁽¹⁴⁾ Често срещано явление е редки видове да бъдат обект на повишено внимание. В резултат на това повече хора ги търсят и ги откриват, което води до преразглеждане на оценката за размера на популацията, а често и до нейното значително увеличаване. Въпреки това, въз основа на анализи на данни от места с надеждни тенденции в миналото, може да се окаже, че в действителност видът намалява. В този случай следва да се изберат горепосочените опции „подобри знания/по-точни данни“. Поле 3.7 „Допълнителна информация“ дава възможност на държавата членка да предостави допълнителни сведения за причините, поради които оценката за размера на популацията се е увеличила, въпреки че в раздел 3 е докладвано намаляване на популацията.

⁽¹⁵⁾ Подобрено тълкуване или коригирането на грешки в тълкуването на основните данни следва да се включи в „различен метод“.

Ако дадена държава членка желае да предостави допълнителна информация, това може да бъде направено в поле 3.7 „Допълнителна информация“. Ако е отбелязано полето „да, поради други причини“, това трябва да се уточни допълнително в „Допълнителна информация“. Това поле следва да се използва само в много ограничени случаи.

3.7. Допълнителна информация (незадължително)

Това незадължително поле може да се използва за предоставяне на допълнителна информация в свободен текст, свързана с данните, предоставени за оценка на размера на популацията в полета 3.1—3.6, като например подробна информация за всички конверсионни коефициенти, използвани за преобразуване на полевите оценки на размера на популацията в гнездящи двойки (вж. текста за поле 3.2), или други причини за промяна (поле 3.6). Например, ако поради промяна в методите дадена държава членка докладва същия размер на популацията като в предходния доклад, въпреки че е настъпила реална промяна, това също може да бъде отбелязано тук.

4. Тенденция при популацията

4.1. Краткосрочна тенденция (последните 12 години)

Полетата 4.1.1—4.1.5 се използват за предоставяне на информация за краткосрочната тенденция в размера на популацията на базата на период от 12 години.

4.1.1. Период на краткосрочната тенденция

Периодът за краткосрочните тенденции е 12 години (съответстващ приблизително на два цикъла на докладване). За докладите за 2019—2024 г. това означава, че периодът е 2013—2024 г. или период, който е възможно най-близък до него. Допуска се известна гъвкавост, така че — въпреки че в най-добрия случай тенденциите ще бъдат докладвани за периода 2013—2024 г. — ще бъдат приети данни например за периода 2010—2021 г., ако най-добрите налични данни се отнасят до проучвания през тези години или ако използването на по-ранен край на периода означава, че националният доклад по член 12 може да бъде изготвен без забавяне. Имайте обаче предвид, че тъй като националните тенденции трябва да се съчетаят, за да се оцени общата тенденция на равнище ЕС, всички тенденции, които не са докладвани за „идеалния“ период на тенденцията, ще бъдат екстраполирани или съкратени, според случая (за повече информация вж. техническите насоки относно понятията и определенията). За новопоявилите се видове в най-добрия случай тенденциите се докладват с начална година, която е годината, в която видът е гнездил/срещнат за първи път; например, ако видът е наблюдаван за първи път като гнездящ през 2018 г., тогава периодът на краткосрочната тенденция ще бъде 2018—2024 г. за периода на докладване 2019—2024 г.

4.1.2. Посока на краткосрочната тенденция

Посочете дали тенденцията при популацията през периода, докладван в поле 4.1.1, е (може да се избере само една опция):

- а) стабилна
- б) променлива
- в) нарастваща
- г) намаляваща
- д) несигурна
- е) няма информация.

Разграничаването на „стабилните“ от леко „нарастващите“ или „намаляващите“ тенденции ще зависи от естеството на наличната информация за тенденциите за въпросните видове. Когато са налични статистически надеждни данни от мониторинга, следва да е възможно да се разграничат (и следователно да се докладват) относително леки — но статистически значими — увеличения или намаления (например ако 95 % доверителни интервали на промяната не се припокриват с нула). От друга страна, ако разпределението на категорията на посоката на тенденцията се основава на по-малко надеждни данни (или експертно мнение), следва да се използва определен праг (обща промяна от 10 % за периода на тенденцията), за да се разграничат „стабилните“ от „нарастващите“ или „намаляващите“ тенденции. И в двата случая държавите членки се насърчават да предоставят съответната пояснителна/допълнителна информация в поле 4.3 „Допълнителна информация“ (напр. „Краткосрочната тенденция от националната схема за мониторинг на обикновените видове птици за периода 2013—2024 г. е -0,4 % (с 95 % ДИ: -1,1 % и +0,4 % годишно), така че промяната за целия период е -4 % (95 % ДИ: -11 % и +4 %); поради което се категоризира като „стабилна.“).“ За допълнителни насоки вижте техническите насоки относно понятията и определенията.

„Променлива“ се отнася за видове, чието средно ниво на популация не се е променило значително през периода на тенденцията, но които се характеризират с големи колебания в числеността в продължение на няколко години, понякога с една или две степенни величини. Видовете, при които обикновено се наблюдава подобна динамика, включват гнездящи бореални и арктически видове, като някои сови и кръсточовки, чието численост е тясно свързана с наличието на храна, което показва циклични максимални и минимални стойности, но категорията може да се прилага и за видове, които са особено засегнати от неблагоприятни или променливи климатични условия. От държавите членки се изисква да ограничат използването на тази категория до видове, при които се наблюдава увеличаване/намаляване на популацията с ≥ 50 % в продължение на няколко години. Това включва видове, за които като цяло се смята, че гнездят или зимуват „редовно“ (тоест по-често, а не рядко), но все пак може да не се срещат всяка година.

Категорията „несигурна“ следва да се използва в случаите, когато са налични данни от мониторинга, но те не са достатъчни за точно определяне между две или повече посоки на тенденцията, напр. между „променлива“ и „намаляваща“. Това може да се дължи на неголям обем на извадките и/или на сравнително скорошно създаване на схеми за мониторинг. Допълнителна информация, например за наличните данни и/или експертно мнение за вероятната „действителна“ тенденция, може да бъде предоставена в поле 4.3 „Допълнителна информация“ Тенденциите от националните схеми за мониторинг на обикновените видове птици, категоризирани като „несигурни“ от TRIM ⁽¹⁶⁾, например, следва да се докладват, като се използва тази категория (а не „променливи“). За допълнителни насоки вижте техническите насоки относно понятията и определенията.

Категорията на тенденцията „неизвестна“ следва да се използва само в случаите, когато няма налична информация — количествена или качествена, за тенденцията на вида в национален мащаб. Но дори и в тези случаи националните експерти често имат представа за по-вероятните сценарии на тенденциите или поне за вероятните „граници“ на всяко потенциално увеличение или намаление — и всяко указание за това ⁽¹⁷⁾ може да бъде от голяма полза при извършването на оценките на състоянието на популациите на равнище ЕС.

Допълнителни насоки, свързани с тенденциите при популациите, са дадени в техническите насоки относно понятията и определенията.

4.1.3. Големината на краткосрочната тенденция

Ако в поле 4.1.2 е докладвано „нарастваща“, „намаляваща“ или „несигурна“, въведете общия процент на промяна в размера на популацията за периода на тенденцията, посочен в поле 4.1.1.

Изберете от следните опции:

- а) Минимум
  - б) Максимум
  - в) Най-точна единична стойност
- Ако големината е налична само като диапазон (напр. 20—30 %), тези две стойности следва да се докладват в „а) Минимум“ и „б) Максимум“.
  - Ако е налична точна цифра (напр. 27 %), тя следва да се впише в полето „в) Най-точна единична стойност“.
  - Когато е налична средна стойност или „най-вероятна“ тенденция, заедно с 95 % доверителни граници, тези три стойности могат да бъдат докладвани съответно в полета в), а) и б).
  - В случай че е известна само минималната (или максималната) стойност (напр. използвайки експертно становище), тя следва да се въведе в полето „Най-точна единична стойност“, а НЕ в полета „а) Минимум“ или „б) Максимум“.
  - Отрицателните стойности на големината следва да се докладват (т.е. да включват знака „-“) за всички отрицателни величини на тенденцията, включително случаите, когато посоката вече е отбелязана като „намаляваща“. За да се избегне ненужното въвеждане на данни, не е необходимо обаче да се включва знакът „+“ за положителни тенденции (т.е. големина на тенденцията „15“ ще се приеме за +15 %). В случай на отрицателни тенденции имайте предвид, че полетата „Минимум“ и „Максимум“ се отнасят за математически минимални и максимални стойности (а не за минимални и максимални намаления).

В конкретния случай на видове, които са се заселили или установили през периода на тенденцията (например тези, които са включени в националния контролен списък на видовете като новопоявили се [„ARR“]), големината на увеличението на популацията следва да се изчисли въз основа на размера на популацията през първоначалната година ⁽¹⁸⁾. Например за периода на докладване 2019—2024 г., ако даден вид е гнездил за пръв път (една двойка) през 2018 г., но гнездовата популация през 2024 г. е осем двойки, в поле 4.1.1 следва да се впише „2018—2024 г.“, в поле 4.1.2 следва да се избере „нарастваща“, а в поле 4.1.3 в) следва да се впише „700“ (т.е. процентното увеличение от една до осем двойки). В най-добрия случай в поле 4.3 „Допълнителна информация“ следва да се предостави и допълнителна бележка, потвърждаваща годината на колонизация и първоначалния размер на популацията (напр. „Видът е гнездил за първи път (една двойка) през 2018 г.“).

Обратно, за видовете, които са изчезнали в национален мащаб по време на периода на тенденцията, докладването само на намаление от 100 % не предоставя цялата информация, необходима за оценка на относителната значимост на намалението (намаления от 100 % представляват например намаления до нула от начални размери на популацията както 1, така и 100). В примера с вид, който през 2014 г. е имал гнездова популация от 10 двойки, но през 2021 г. е изчезнал като гнездящ, в поле 4.1.1 следва да се впише „2014—2021 г.“, в поле 4.1.2 следва да се избере „намаляваща“, а в поле 4.1.3 в) следва да се впише „-100“, като в поле 4.3 „Допълнителна информация“ следва да се добави допълнителна бележка, в която да се посочи размерът на популацията през 2014 г. (напр. „Видът намалява от 10 гнездящи двойки през 2014 г. до изчезване като гнездящ вид през 2021 г.“).

⁽¹⁶⁾ Trends and Indices for Monitoring data [безплатна програма]: използва се от много схеми за мониторинг на обикновените видове птици за анализ на данните от националните проучвания (вж. <https://pecbms.info/methods/software/>).

⁽¹⁷⁾ Например бележка в поле 4.3 „Допълнителна информация“ в следния смисъл: „Не е налична надеждна информация за краткосрочната тенденция, но не се смята, че е намаляла или нараснала с повече от 30 % през идеалния период на тенденцията.“

⁽¹⁸⁾ За да се избегне проблемът с изчисляването на процент от базова стойност нула.

Големините на тенденциите не са задължителни за тенденциите, докладвани като „стабилни“ или „променливи“⁽¹⁹⁾, но и те могат да бъдат докладвани в поле 4.1.3. Всяка относима друга обяснителна/допълнителна информация, като например доверителните интервали на „стабилните“ тенденции или допълнителни данни за колебанията, може да бъде предоставена в поле 4.3 „Допълнителна информация“.

4.1.4. Краткосрочна тенденция — използван метод

Използвайте една от следните категории:

- a) цялостно проучване или статистически надеждна оценка (напр. сравняване на две оценки на размера на популацията, получени от пълни таксации, или целенасочен мониторинг на популациите с надеждна статистическа достоверност);
- b) основава се главно на екстраполация от ограничен набор от данни (напр. тенденции, получени от данни, събрани само от относително малка извадка от популацията, или въз основа на недостатъчен обем на извадката, или тенденции, екстраполирани от някои други измервания);
- v) основава се главно на експертно мнение, ст много ограничени данни;
- г) недостатъчни или липсващи данни.

Може да бъде избрана само една категория; когато данните са събрани от различни източници, изберете категорията за най-важния източник на данни.

Полето „Използван метод“ се отнася както за посоката на краткосрочната тенденция (поле 4.1.2), така и за големината на тенденцията (4.1.3), тъй като тези две полета са част от една оценка и следва и двете да бъдат разгледани тук.

4.1.5. Източници

За да осигурите необходимата одитна следа за данните, докладвани в полета 4.1.1—4.1.4 по-горе, въведете данните за основните референтни документи или други източници на информация, използвани за попълване на тези полета. Такива източници могат да включват например публикувани документи, непубликувани данни, съхранявани в бази данни, уебсайтове и експертни работни групи. За предпочитане е да се предостави достатъчно информация, така че всеки, който преглежда доклада (или го актуализира след шест или 12 години), да може да разбере произхода на докладваните данни.

4.2. Дългосрочна тенденция (от около 1980 г. насам)

4.2.1. Период на дългосрочна тенденция

Най-добрият период за докладване на дългосрочните тенденции е от около 1980 г. (когато е приета/влязла в сила Директива 2009/147/ЕО) до около последната година от периода на докладване. Тук има обаче известна гъвкавост и следователно, ако дадена държава членка е провела национална таксация през (например) 1980 г., 1995 г., 2015 г. и 2020 г., следва да се докладва тенденцията между 1980 г. и 2020 г. за периода на докладване 2019—2024 г. За видовете, които са се заселили от 1980 г. насам, в идеалния случай тенденциите се докладват с начална година, която е годината, в която видът е гнездил/срещнат за първи път, например, ако видът е наблюдаван за първи път като гнездящ през 2000 г., тогава периодът на дългосрочната тенденция ще бъде от 2000 г. нататък. За новопоявилите се видове началната дата ще попадне в рамките на последните два периода на докладване (т.е. 2013 г.—2024 г. за периода на докладване 2019—2024 г., вж. също текста за поле 4.1.1).

Държавите членки, които не разполагат с данни от схемата за мониторинг на популациите отпреди 2000 г., се насърчават да използват други потенциални източници на информация за тенденциите, като например двете издания на *Birds in Europe* [„Птиците в Европа“]⁽²⁰⁾, в които са представени интервални оценки на тенденциите при популациите в отделните държави (заедно с подкрепящи справочни данни) за повечето видове за периодите 1970—1990 г. и 1990—2000 г.

4.2.2. Посока на дългосрочната тенденция

Вж. поле 4.1.2 „Посока на краткосрочната тенденция“ по-горе.

Ако съотнасянето на категорията на посоката на тенденцията се основава на по-малко достоверни данни (или експертно мнение), следва да се използва определен праг (обща промяна от 20 % за периода на дългосрочната тенденция), за да се разграничат „стабилните“ от „нарастващите“ или „намаляващите“ тенденции (прагът от 10 % се използва за краткосрочната тенденция в поле 4.1.2).

Допълнителни насоки, свързани с тенденциите при популациите, са дадени в техническите насоки относно понятията и определенията.

⁽¹⁹⁾ Когато се прави оценка на тенденцията на равнище ЕС, за всички подобни тенденции се счита, че не показват нетна промяна като цяло.

⁽²⁰⁾ Tucker, G.M. & Heath, M.F. (1994 г.) *Birds in Europe: their conservation status* [„Птиците в Европа: природозащитен статус“]. BirdLife International (BirdLife Conservation Series № 3), Кеймбридж, Обединено кралство.
BirdLife International (2004 г.) *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status* [„Птиците в Европа: оценки на популациите, тенденции и природозащитен статус“]. BirdLife International (BirdLife Conservation Series № 12), Кеймбридж, Обединено кралство.

4.2.3. Големината на дългосрочната тенденция

Вж. поле 4.1.3 „Големината на краткосрочната тенденция“ по-горе.

4.2.4. Дългосрочна тенденция — използван метод

Вж. поле 4.1.4 „Краткосрочна тенденция — използван метод“ по-горе.

4.2.5. Източници

Вж. поле 4.1.5 по-горе.

4.3. Допълнителна информация (незадължително)

Този раздел може да се използва за предоставяне на допълнителна информация в свободен текст, свързана с данните, предоставени за оценка на тенденциите при популациите в раздели 4.1 и 4.2 (вж. текста за предходните полета за идеи).

5. Карта и площ на гнездовото разпространение

За повечето държави — членки на ЕС, вече съществуват национални атласи на гнездящите птици, а през 2020 г. беше публикуван нов European Breeding Bird Atlas („EBBA2“) [„Атлас на гнездящите птици в Европа“, EBCC2] ⁽²¹⁾. Същевременно само няколко държави са публикували национални атласи на зимуващите птици, а голям брой видове птици са много по-мобилни през зимата. Поради това не се изискват данни за разпространението през зимата.

5.1. Чувствителни видове

Някои видове са особено уязвими към преследване, незаконно убиване или колекциониране и следователно могат наистина да бъдат изложени на по-големи рискове за тяхното опазване или управление, ако подробната информация за тяхното разпространение бъде направена публично достояние. В малка част от случаите държавите членки могат да считат даден вид за застрашен, ако разпространението му е публично достъпно в стандартния мащаб на грида 10×10 km (вж. раздел 5.3). Когато информацията за разпространението, ако е докладвана съгласно спецификациите в поле 5.3, се счита за „чувствителна“, това може да бъде посочено чрез въвеждане на „Да“ в това поле.

Ако даден вид е маркиран като „чувствителен“, Комисията и ЕАОС няма да разкриват разпространението пред обществеността (например чрез публикуване на тази информация в публично достъпни бази данни или в Интернет).

5.2. Година или период

Въведете годината (напр. 2021 г.) или периода (напр. 2019—2023 г.), когато за последно е определено гнездовото разпространение. Много доклади ще включват периоди, тъй като разпространението на повечето видове обикновено се картографира по време на национални проекти за атласи, които обичайно включват няколко години теренна работа. Докладваната година или период следва да обхваща действителния период, през който са събрани данните.

Когато не съществува актуална информация от атласа, държавите членки се насърчават да съобщават по-актуални данни, като картират отново националното разпространение, използвайки други данни, като например резултатите от годишните схеми за мониторинг, данни, събрани от интернет, и проучвания на национално или регионално равнище. В такива случаи картата на разпространението се разработва въз основа на данни от предходния период на докладване или чрез използване на по-стари данни за разпространението, които са актуализирани с резултатите от редовен мониторинг или ползват данни от онлайн системи за събиране на данни. Докладваната година или период следва да е тази, за която се отнася докладваното разпространение.

5.3. Карта на гнездовото разпространение

Представете карта на разпространението заедно със съответните метаданни (проекция, датум, мащаб). Стандартът е 10×10 km ETRS89 клетки от грид в проекция LAEA (EPSG:3035) ⁽²²⁾. Наборът от данни за разпространението се състои от грида от 10-километрови клетки, в които гнезденето е регистрирано или е вероятно (вж. указанията по-долу за картиране на разпространението на вида); не се разрешава използването на атрибутивни данни, за да се посочи наличието или

⁽²¹⁾ <https://ebba2.info/>

⁽²²⁾ Европейската земна референтна система 1989; Ламбертова азимутна еквивалентна проекция с параметри: център на проекцията е на точка 52°N, 10°E отместване по посока север 3 210 000,0 м, отместване по посока изток 4 321 000,0 м (основава се на EPSG 3035). Началото на грида се изчислява от 0mN 0mE на проекцията <http://www.eionet.europa.eu/gis>.

отсъствието на даден вид в клетка от грида. Периодът, през който са събрани данните за разпространението, следва да бъде включен в метаданните, следвайки ръководството на INSPIRE ⁽²³⁾. Техническите спецификации за картите на разпространение са предоставени на справочния портал.

За държавите членки или за малки територии, като Канарските острови, Мадейра или Азорските острови, се разрешават карти с грид от 1 x 1 km. Те ще бъдат обобщени до 10 x 10 km за визуализация на европейско равнище.

Гридовете за отделните държави членки могат да се изтеглят от справочния портал.

Картата следва да показва гнездовата срещаемост (т.е. наличието или отсъствието) на вида във всяка клетка от грида. Като цяло следва да се включат само клетките от грида, в които гнезденето е „потвърдено“, „вероятно“ или „възможно“; за определенията на категориите и кодовете за гнездене вижте таблица 2 в „Методика“ (Methodology) на новия Атлас на гнездящите птици в Европа ⁽²⁴⁾. Когато обаче е известно, че обхватът на проучванията и наличността на данни са ограничени, клетките, за които се смята, че е вероятно да съдържат гнездящи популации (особено на често срещани видове), могат да бъдат включени също така, като се използват експертни познания или моделиране. В тези случаи може да бъде предоставена допълнителна информация, свързана с надеждността на данните, в поле 5.8 „Допълнителна информация“.

5.4. Район на гнездовото разпространение

Въведете общата площ на сегашното разпространение в държавата членка в km². В повечето случаи това е броят на заетите квадрати 10 × 10 km, умножен по 100. Площта на разпространението следва да бъде представена чрез гридове (10 x 10 km или 1 x 1 km), разположени изцяло или частично в рамките на държавата членка (т.е. гридовете, пресечени от границите на държавата членка, следва да се броят изцяло).

За локализиран видове площта на разпространение може да се докладва в по-фина резолюция; например, за видовете, ограничени до единично находище, площта на разпространението е площта на находището, където се среща съответният вид, която може да бъде няколко хектара.

5.5. Използван метод

Това поле се използва за подробно описание на методиката, използвана за изчисляване на площта на района на гнездовото разпространение в поле 5.4. Изберете една от следните категории:

- а) цялостно проучване или статистически надеждна оценка
- б) основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни
- в) основава се главно на експертно мнение, с много ограничени данни
- г) недостатъчни или липсващи данни

Когато данните са събрани от различни източници, използвайте категорията за най-важния източник на данни.

„Използваният метод“ следва да се докладва като „г) Недостатъчни или липсващи данни“, ако картата на разпространение, на която се основава приблизителната оценка на площта на разпространение (получена чрез цялостно картиране, моделиране или екстраполация или, по изключение, експертно тълкуване), обхваща по-малко от 75 % от предполагаемото действително разпространение на вида и не са използвани други данни, за да се запълни тази липса при оценката на площта на разпространение (т.е. получената карта е непълна по отношение на предполагаемото разпространение на вида и поради това площта на разпространение е занижена).

5.6. Допълнителни карти (незадължително)

Това е предназначено за случаите, когато държава членка желае да представи допълнителна карта, различна от стандартната карта за представяне в поле 5.3. Имайте предвид, че това поле не е задължително и не замества необходимостта да се предостави карта в поле 5.3.

⁽²³⁾ Допълнителна информация за привеждането в съответствие с INSPIRE за периода 2019—2024 г. ще бъде дадена в съответното ръководство за предоставяне на пространствени данни.

⁽²⁴⁾ <https://ebba2.info/about/methodology/>

Тук може да се докладват карти с разделителна способност, различна от 10 x 10 km, или с гридове, различни от ETRS89 LAEA (EPSG:3035).

5.7. Източници

За да осигурите необходимата одитна следа за данните, докладвани в полета 5.1—5.6 по-горе, въведете данните за основните референтни документи или други източници на информация, използвани за попълване на тези полета. Такива източници могат да включват например публикувани документи, непубликувани данни, съхранявани в бази данни, уебсайтове и експертни работни групи. За предпочитане е да се предостави достатъчно информация, така че всеки, който преглежда доклада (или го актуализира след шест или 12 години), да може да разбере произхода на докладваните данни.

5.8. Допълнителна информация (незадължително)

Този раздел може да се използва за предоставяне на допълнителна информация в свободен текст (максимум 500 знака), свързана с данните, предоставени за оценката на гнездовото разпространение в полета 5.1—5.7.

6. Тенденция в гнездовото разпространение

6.1. Краткосрочна тенденция (последните 12 години)

Полетата 6.1.1—6.1.5 се използват за предоставяне на информация за краткосрочните тенденции в гнездовото разпространение на базата на период от 12 години. За краткосрочната тенденция като цяло, когато липсват данни или те са неизвестни, се насърчава използването на експертно мнение или други източници на данни, напр. когато по-скорошни, специфични за вида проучвания дават представа за последните тенденции или, в случай на много редки/локализирани гнездящи видове, познаването на предишни/съществуващи места за гнездене може да позволи просто сравнение (напр. през 2013 г. гнезденето е било известно на три места и през/около 2024 г. все още се е случвало на същите три места, така че краткосрочната тенденция на разпространение е по същество стабилна), посоката на тенденцията може да се оцени, като се използва тази информация с експертно мнение.

6.1.1. Период на краткосрочната тенденция

Периодът за краткосрочните тенденции е 12 години (два цикъла на докладване). За докладите за 2019—2024 г. това означава, че периодът е 2013—2024 г. или период, който е възможно най-близък до него. Допуска се известна гъвкавост, така че, въпреки че в идеалния случай тенденциите ще бъдат докладвани за периода 2013—2024 г., ще бъдат приети други данни, обхващащи различен, но сравним период от време (напр. 2009—2023 г.), ако най-добрите налични данни се отнасят до проучвания през тези години. За новопоявилите се видове, в идеалния случай тенденциите се докладват с начална година, която е годината, в която видът е гнездил за първи път, например, ако видът е наблюдаван за първи път като гнездящ през 2018 г., тогава периодът на краткосрочната тенденция ще бъде от 2018—2024 г. за периода на докладване 2019—2024 г. В това поле посочете използвания период.

6.1.2. Посока на краткосрочната тенденция

Посочете дали тенденцията в разпространението през периода, докладван в поле 6.1.1, е (може да се избере само една опция):

- а) стабилна
- б) променлива
- в) нарастваща
- г) намаляваща
- д) несигурна
- е) няма информация

За допълнителни насоки относно тълкуването и използването на тези категории за посоката на тенденцията вж. текста за поле 4.1.2 „Посока на краткосрочната тенденция при популацията“. Категорията „променлива“ вероятно ще се прилага за по-малко тенденции в разпространението, отколкото за тенденции в популациите, но все пак може да е подходяща, например в случаите, когато националното разпространение на (редовно срещаш се) вид е силно повлияно от сезонните условия на други места (напр. засушаване на предпочитани влажни зони по на юг).

6.1.3. Голетина на краткосрочната тенденция

Ако в поле 6.1.2 е докладвано „нарастваща“, „намаляваща“ или „несигурна“, въведете общия процент на промяна в площта на района на разпространението за периода на тенденцията, посочен в поле 6.1.1.

Изберете от следните опции:

- а) Минимум
  - б) Максимум
  - в) Най-точна единична стойност
- Ако е възможен само интервал (напр. 20—30 %), тези две стойности следва да се докладват в „а) Минимум“ и „б) Максимум“.
- Ако е налична точна цифра (напр. 27 %), тя следва да се впише в полето „в) Най-точна единична стойност“.
- Ако е налична средна стойност или „най-вероятна“ тенденция, заедно с 95 % доверителни граници, тези три стойности могат да бъдат докладвани съответно в полета в), а) и б).
- В случай че е известна само минималната (или максималната) стойност (напр. използвайки експертно становище), тя следва да се въведе в полето „Най-точна единична стойност“, а НЕ в полета „а) Минимум“ или „б) Максимум“. Отрицателните стойности на големината следва да се докладват (т.е. да включват знака „-“) за всички отрицателни величини на тенденцията, включително случаите, когато посоката вече е отбелязана като „намаляваща“. За да се избегне ненужното въвеждане на данни, не е необходимо обаче да се включва знакът „+“ за положителни тенденции (т.е. големина на тенденцията „15“ ще се приеме за +15 %). В случай на отрицателни тенденции имайте предвид, че полетата „Минимум“ и „Максимум“ се отнасят за математически минимални и максимални стойности (а не за минимални и максимални намаления).

Ако е налична, големината на тенденцията може да бъде докладвана и за „стабилни“ или „променливи“ тенденции.

За насоки относно конкретните случаи на видове, които са се заселили или са изчезнали в национален мащаб през периода на тенденцията, вж. свързания текст за поле 4.1.3 „Краткосрочна тенденция — Големина за популацията“.

6.1.4. Краткосрочна тенденция — използван метод

Това поле се използва за подробно описание на методиката, използвана за изчисляване на големината на краткосрочната тенденция. Изберете една от следните категории:

- а) цялостно проучване или статистически надеждна оценка (напр. сравняване на две карти на разпространението, основани на точни данни за разпространението, или целеви мониторинг на разпространението на вида с надеждна статистическа достоверност);
- б) основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни (напр. тенденции, извлечени от данни за срещаемостта, събирани за други цели, или от данни, събрани само от част от географския обхват на местообитанието, или тенденции, базирани на измерване на някои други прогнозни фактори за разпространението на местообитанието, като промени в земното покритие);
- в) основава се главно на експертно мнение, с много ограничени данни;
- г) недостатъчни или липсващи данни.

6.1.5. Източници

За да се осигури необходимата одитна следа за данните, докладвани в полета 6.1.1—6.1.4 по-горе, въведете данните за основните референтни документи или други източници на информация, използвани за попълване на тези полета. Такива източници могат да включват например публикувани документи, непубликувани данни, съхранявани в бази данни, уебсайтове и експертни работни групи. За предпочитане е да се предостави достатъчно информация, така че всеки, който преглежда доклада (или го актуализира след шест или 12 години), да може да разбере произхода на докладваните данни.

6.2. Дългосрочна тенденция (от около 1980 г. насам)

6.2.1. Период на дългосрочна тенденция

Най-добрият период за докладване на дългосрочните тенденции е от около 1980 г. (когато е приета/влязла в сила Директивата за птиците) до около последната година от периода на докладване. Тук има обаче известна гъвкавост и следователно, ако дадена държава членка е провела национални проучвания за атласи през (например) 1980 г., 1995 г., 2015 г. и 2020 г., следва да се докладва тенденцията между 1980 г. и 2020 г. за периода на докладване 2019—2024 г.

За видовете, които са се заселили от 1980 г. насам, в идеалния случай тенденциите се докладват с начална година, която е годината, в която видът е гнездил за първи път; например, ако видът е наблюдаван за първи път като гнездящ през 2000 г., тогава периодът на дългосрочната тенденция ще бъде от 2000 г. нататък. За новопоявилите се видове началната дата ще попада в рамките на последните два периода на докладване (т.е. 2013 г.—2024 г. за периода на докладване 2019—2024 г., вж. също текста за поле 6.1.1).

Държавите членки, които не разполагат с данни за тенденциите в разпространението отпреди 2000 г., могат да използват оригиналния атлас на ЕВСС ⁽²⁵⁾ или *Birds in Europe* [„Птиците в Европа“] ⁽²⁶⁾, в които са представени интервални оценки на тенденциите в ареала на видовете между 1970 г. и 1990 г. в отделните държави.

6.2.2. Посока на дългосрочната тенденция

Вж. поле 6.1.2 „Посока на краткосрочната тенденция“ по-горе.

6.2.3. Големината на дългосрочната тенденция

Вж. поле 6.1.3 „Големината на краткосрочната тенденция“.

6.2.4. Дългосрочна тенденция — използван метод

Вж. поле 6.1.4 „Краткосрочна тенденция — използван метод“.

6.2.5. Източници

Вж. поле 6.1.5.

6.3. Допълнителна информация (незадължително)

Този раздел може да се използва за предоставяне на допълнителна информация в свободен текст (максимум 500 знака), свързана с данните, предоставени за оценката на тенденцията в гнездовото разпространение в полета 6.1—6.2. Например далена държава членка може да желае да докладва информация за географски промени в разпространението (краткосрочни или дългосрочни) или за фрагментация на разпространението, дори и да не се докладват промени в общата площ на района на разпространението.

7. Основни видове натиск и заплахи

Този раздел има за цел да се събере информация за основните фактори, отговорни за намаляването на популациите на отделните видове, намаляването на тяхната численост или ограничаването на техните ареали. Той следва да се попълни за всички редовно срещани се видове (както са изброени в контролния списък на птиците по член 12) от следните групи:

- видове от приложение I към Директива 2009/147/ЕО
- гнездящи (Breeding) и зимуващи (Winter) видове от приложение II към Директива 2009/147/ЕО;
- други мигриращи видове, които водят до класификация на Специални защитени зони (SPA) на национално равнище.

Държавите членки се насърчават да предоставят тази информация за всички останали видове, за които има налична информация.

Повече информация, свързана с докладването по сезони за гнездящите (Breeding), зимуващите (Winter) или мигриращите (Passage) видове от приложение I към Директива 2009/147/ЕО, и за други видове, които водят до класификация на Специални защитени зони (SPA), можете да намерите в

таблица 2: Раздели от формата на доклада за видовете, които трябва да се попълнят за сезоните на гнездене (Breeding), зимуване (Winter) и миграция (Passage) за различните категории видове птици.

Натиск е имало през настоящия период на докладване, той оказва влияние върху жизнеспособността на вида или неговите местообитания в дългосрочен план; заплахите са бъдещи/предвидими влияния (в рамките на следващите два периода на докладване), които е вероятно да засегнат жизнеспособността на вида и/или неговите местообитания в дългосрочен план (вж. таблица 3). Заплахите не се докладват отделно; приема се, че натиск, за който се докладва, че е с времеви интервал „действащ сега и вероятно ще действа в бъдеще“, е едновременно натиск и заплаха, докато натиск, за който се докладва, че е с времеви интервал „само в бъдеще“, е само заплаха. Заплахите следва да представят онези проблеми, за които се преценява, че са доста вероятни (напр. въз основа на настоящия натиск, за който се докладва, или на предвидими проекти за развитие). Определянето на видовете натиск и заплахите е дадено в таблица 3 по-долу.

⁽²⁵⁾ Hagemeijer, E.J.M. & Blair, M., съст. (1997 г.) *The EBCC Atlas of European Breeding Birds: their distribution and abundance* [ЕВСС, „Атлас на гнездящите птици в Европа: разпространение и численост“]. T & A D Poyser, Лондон.

⁽²⁶⁾ Tucker, G.M. & Heath, M.F. (1994 г.) *Birds in Europe: their conservation status* [„Птиците в Европа: природозащитен статус“]. BirdLife International (BirdLife Conservation Series № 3), Кеймбридж, Обединено кралство.

Таблица 3

Определение на натиск и заплаха (в контекста на докладването по член 12)

	Период на действие/определение	Времева рамка
Натиск	Въздействащ сега и/или през текущия период на докладване (част от или целия)	Настоящ 6-годишен период на докладване
Заплаха	Фактори, които се очаква да въздействат в бъдеще след текущия период на докладване	Бъдещи два периода на докладване, т.е. в рамките на 12 години след края на текущия период на докладване

7.1. Характеристика на видовете натиск

Представете списък с видовете натиск: избройте максимум 20 вида натиск. Списъкът с видовете натиск е наличен на справочния портал.

За всеки таксон птици:

- изберете максимум 20 записа за видовете натиск, като използвате кода на второто ниво на йерархичния списък. Списъкът с видовете натиск и заплахите е наличен на справочния портал.
- за всеки натиск посочете **времеви интервал** — времевата рамка, в която той действа.

Времеви интервал	
в миналото, но сега е преустановено поради взети мерки	За докладване на видове натиск, които са били преустановени в определен момент през настоящия период на докладване. Когато е избрано това, не е необходимо да се попълват полетата за обхват и влияние.
действащ сега	За докладване на видове натиск, които са действащи през периода на докладване, т.е. няма данни да са преустановени поради взети мерки.
действащ сега и вероятно ще действа в бъдеще	За докладване на видове натиск и на заплахи. Когато е избрано това, не е необходимо да се попълват полетата за обхват и влияние за частта от записа, отнасяща се до заплахата, а само за частта, която се отнася до натиска.
само в бъдеще	За докладване на заплахи. Когато е избрано това, не е необходимо да се попълват полетата за обхват и влияние.

- за всеки вид натиск посочете дела на засегнатата от него популация (**обхват**) — „изцяло > 90 %“, „по-голяма част 50—90 %“ или „по-малка част < 50 %“.

Обхват (дял на засегнатата популация)*	
[*попълва се само за времеви интервал „действащ сега“ и „продължава и вероятно ще продължи в бъдеще“. Въпреки че последното включва и заплахи, „обхватът“ и „влиянието“ се отнасят само до натиска]	
изцяло > 90 %	над 90 % от докладваната популация в държавата членка е засегната от натиска
по-голяма част 50—90 %	от 50 до 90 % от докладваната популация в държавата членка е засегната от натиска
по-малка част < 50 %	под 50 % от докладваната популация в държавата членка е засегната от натиска

- г) посочете **влиянието** върху популацията или местообитанието на вида — „силно влияние“, „средно влияние“ или „слабо влияние“. Влиянието показва начина, по който натискът влияе върху намаляването на популацията или увреждането на местообитанието на вида.

Влияние (върху популацията или местообитанието на вида)*	
[*попълва се само за времеви интервал „действащ сега“ и „продължава и вероятно ще продължи в бъдеще“. Въпреки че последното включва и заплахи, „обхватът“ и „влиянието“ се отнасят само до натиска]	
Силно влияние	Посоченият натиск е изключително значим фактор, допринасящ за намаляването на популацията или увреждането на местообитанието на вида. То оказва важно пряко или непосредствено влияние върху популацията.
Средно влияние	Посоченият натиск допринася за намаляването на популацията или увреждането на местообитанието на вида, но не е натиск със силно или слабо влияние. То има средно пряко/непосредствено или непряко влияние върху популацията.
Слабо влияние	Посоченият натиск допринася за намаляването на популацията или увреждането на местообитанието на вида, въпреки че не е основният фактор и действа в комбинация с друг натиск и/или фактори.

- д) посочете мястото, в което натискът действа основно. Следва да се избере само една опция.

Място*	
[*изберете опцията, съответстваща на мястото, където натискът действа основно]	
В държавата членка	Избира се за натиск, действащ в рамките на държавата членка или в рамките на държавата членка и извън нея, но с приблизително еднакво въздействие върху популацията на птиците в държавата.
Другаде в ЕС	Ако натискът действа предимно другаде в ЕС (но може да действа и на територията на държавата членка)
Извън ЕС	Когато е известно, че натискът въздейства основно извън държавите — членки на ЕС
Както в ЕС, така и извън него	Когато натискът въздейства както в държавите — членки на ЕС, така и извън тях
Неизвестно	Мястото на действие на натиска не е известно

Цялостното въздействие на даден натиск, отразено в полетата за времеви интервал, обхвата и влиянието, следва да отразява влиянието на натиска върху тенденциите на вида.

Когато от видовете натиск бъдат избрани Инвазивни чужди видове (ИЧВ), които засягат Съюза, в поле е) задължително се посочват наименованията на тези видове. За тези видове ще бъде наличен падащ списък. За списъка на ИЧВ, които засягат Съюза, вж. справочния портал за член 12. Когато даден натиск се отнася до „Други инвазивни чужди видове (различни от видовете, които засягат Съюза)“, в поле ж) не е задължително да се посочват наименованията на тези видове. Изберете от базата данни на EASIN (вж. справочния портал за член 12). И в двата случая може да се избере повече от един вид.

Ако дадена държава членка желае да предостави по-точна информация за естеството на определен натиск, това може да бъде записано в поле 7.4 „Допълнителна информация“.

По-подробни указания за докладването на натиска/заплахите са дадени в насоките и в бележките в списъка с видовете натиск и заплахите, наличен на справочния портал.

7.2. Използвани методи (незадължително)

Незадължителното поле „Използвани методи“ е предназначено за предоставяне на обща информация за докладване на видовете натиск и не се изисква за специфични видове натиск. Когато дадена методика се използва за специфичен вид натиск, тази информация може да се предостави в поле 7.4 „Допълнителна информация“.

Изберете една от следните категории:

- а) цялостно проучване или статистически надеждна оценка;
- б) основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни;
- в) основава се главно на експертно мнение, с много ограничени данни;
- г) недостатъчни или липсващи данни.

Може да бъде избрана само една категория; когато данните са събрани от различни източници, изберете категорията за най-важния източник на данни.

7.3. Източници на информация (незадължително)

За да осигурят необходимата одитна следа за данните, докладвани в поле 7.1 по-горе, държавите членки могат да въведат подробна информация за основните референтни документи или други източници, подкрепящи доказателствата за докладваните видове натиск. Такива източници могат да включват например публикувани документи, непубликувани данни, съхранявани в бази данни, уебсайтове и експертни работни групи. Ако в поле 7.2 е посочено експертно мнение, допълнителна информация за него може да бъде представена в това поле. За предпочитане е да се включи достатъчно информация, така че всеки, който преглежда доклада (или го актуализира след шест или 12 години), да може да разбере произхода на докладваната информация.

7.4. Допълнителна информация (незадължително)

Ако дадена държава членка желае да предостави допълнителна информация за определени видове натиск (напр. оценки на годишната смъртност, причинена от определен вид натиск, като незаконно убиване) или за определена методика, тя може да бъде предоставена в това поле.

8. Мерки за опазване

От държавите членки се изисква да опишат най-важните мерки за опазване, предприети за видовете, за които се изисква тази информация (вж.

таблица 2: Раздели от формата на доклада за видовете, които трябва да се попълнят за сезоните на гнездене (Breeding), зимуване (Winter) и миграция (Passage) за различните категории видове птици). Държавите членки също така се насърчават да предоставят тази информация, ако е налична, и за всички останали видове.

8.1. Състояние на мерките

Изберете дали са необходими мерки или не. Ако отговорът е „Да“, преминете към избор на една от следните опции (може да бъде избрана само една опция):

- а) мерките са определени, но все още не са предприети;
- б) мерки са необходими, но не могат да бъдат определени;
- в) част от определените мерки са предприети;
- г) повечето/всички определени мерки са предприети.

8.2. Обхват на предприетите мерки

Когато са предприети част от определените мерки (8.1 в) или са предприети повечето/всички определени мерки (8.1 г), посочете обхвата на тези мерки, т.е. дела на популацията, върху който те оказват въздействие:

- а) < 50 %
- б) 50—90 %
- в) > 90 %

Оценката следва да се извърши по общ начин.

8.3. Основна цел на предприетите мерки

А. Посочете основните цели на предприетите мерки. Тази част следва да се попълни само ако са предприети мерки за опазване („Да“ е отбелязано в поле 8.1 в) „Част от определените мерки са предприети“ или в поле 8.1 г) „Предприети са повечето/всички определени мерки“). Могат да бъдат определени няколко цели:

- а) поддържане на настоящите разпространение, популация и/или местообитание за вида;
- б) разширяване на настоящото разпространение на вида;

- в) увеличаване на размера на популацията и/или подобряване на динамиката на популацията (подобряване на репродуктивността, намаляване на смъртността, подобряване на възрастовата/половата структура);
- г) възстановяване на местообитанието на вида.

Б. За да определите основната цел на предприетите мерки, посочете дали това се прави с цел (може да бъде избрана само една опция):

- поддържане на текущото състояние;
- разширяване на обхвата;
- увеличаване или подобряване на популацията;
- възстановяване на местообитанието.

Целта на това поле не е да се опише ефектът от мерките, а да се опише планираната цел на прилаганите мерки. Резултатът се разглежда по-подробно в поле 8.5 по-долу.

8.4. Място на мерките

Посочете къде се прилагат мерките предимно. Тази част следва да се попълни само ако са предприети мерки за опазване („Да“ е отбелязано в поле 8.1 в) „Част от определените мерки са предприети“ и в поле 8.1 г) „Предприети са повечето/всички определени мерки“) — (може да бъде избрана само една опция):

- а) само в мрежата „Натура 2000“;
- б) както в мрежата „Натура 2000“, така и извън нея;
- в) само извън мрежата „Натура 2000“.

Целта на това поле е да се установи къде е насочена основната част от действията по опазване. Следователно, изберете опция а), ако всички или по-голямата част от мерките за опазване са ограничени до мрежата „Натура 2000“, опция б) — ако има приблизително еднакви усилия за прилагане на мерки в мрежата „Натура 2000“, така и извън нея, и опция в) — ако всички или по-голямата част от мерките са предприети извън мрежата „Натура 2000“.

8.5. Резултат от мерките

Представете оценка на момента, в който мерките започват или се очаква да започнат да неутрализират натиска и да дават положителни резултати (по отношение на основната цел на мерките, посочена в поле 8.3). Изберете една от опциите:

- а) краткосрочни резултати (в рамките на текущия период на докладване, напр. 2019—2024 г.);
- б) средносрочни резултати (в рамките на следващите два периода на докладване, напр. 2025—2036 г.);
- в) дългосрочни резултати (напр. след 2036 г.).

8.6. Списък на основните мерки за опазване

Избройте максимум 20 мерки за опазване. Държавите членки следва да използват кодовете, предоставени на справочния портал.

По-подробни указания за използването на мерки за опазване са предоставени в техническите насоки относно понятията и определенията и в бележките в списъка на мерките за опазване, налични на справочния портал.

8.7. Допълнителна информация (незадължително)

Допълнителна информация, която да послужи за разбиране на предоставената информация за мерките за опазване, може да бъде докладвана тук.

9. Покритие на мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA))

Този раздел има за цел да се събере информация за покритието на мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA)) за отделните видове. Съгласно член 4 от директивата държавите членки са задължени да класифицират като SPA най-подходящите за определени видове територии. За да се оцени степента на покритие на мрежата от Специални защитени зони (SPA) за всеки съответен вид на равнище ЕС, от държавите членки се изисква да докладват за размера (и краткосрочната тенденция) на популацията, която се среща в рамките на тяхната национална мрежа от SPA.

Разделът следва да се попълни само за видовете от приложение I към Директива 2009/147/ЕО и другите мигриращи видове, които водят до класификация на Специални защитени зони (SPA) в национален мащаб, посочени в контролния списък на видовете на справочния портал.

Повече информация, свързана с докладването по сезони за гнездящите (Breeding), зимуващите (Winter) или мигриращите (Passage) видове от приложение I към Директива 2009/147/ЕО, и за други видове, които водят до класификация на Специални защитени зони (SPA), можете да намерите в

таблица 2: Раздели от формата на доклада за видовете, които трябва да се попълнят за сезоните на гнездене (Breeding), зимуване (Winter) и миграция (Passage) за различните категории видове птици.

Вж. съпътстващата информация в техническите насоки относно понятията и определенията.

9.1. Размер на популацията в мрежата „Натура 2000“ (Специални защитени зони (SPA))

Предоставете оценка на общия размер на популацията, включена в националната мрежа от специални защитени зони (SPA) през същата година или период, както е докладвано в поле 3.1. За повече информация относно попълването на полета а), б), в) и/или(г) вж. текста за поле 3.2 „Размер на популацията“ по-горе.

За да се избегнат завишени стойности, може да се наложи държавите членки да коригират в посока надолу общия размер на популацията в мрежата „Натура 2000“ за някои мобилни зимуващи видове, за да се отчете възможността на значителни придвижвания на екземпляри между Специалните защитени зони (SPA), както може да се приложи например за различни видове гъски, зимуващи в Северозападна Европа.

9.2. Вид оценка

Изберете една от следните опции:

- най-точна оценка — най-точната налична единична цифра (включително, когато е налична само максималната стойност на размера на популацията) или интервал, получен например от таксация на популацията, компилация от цифри от находища, оценка, основана на данни за плътността и разпространението или експертното мнение, за които обаче не са изчислени 95 % доверителни граници. В поле 9.3 може да се посочи дали най-точната оценка е резултат от данни от мониторинг, екстраполация или експертно мнение;
- многогодишна средна стойност — средна стойност (и интервал), когато размерът на популацията е оценяван в продължение на няколко години през периода на докладване;
- 95 % доверителен интервал — оценки, получени от извадкови изследвания или модел, при който могат да бъдат изчислени 95 % доверителни граници (както е докладвано в полета 9.1 б) и 9.1 в);
- минимум — когато липсват достатъчно данни, за да се направи оценка на размера на популацията дори в доста свободни граници, но когато е известно, че размерът на популацията е над определена стойност, или когато докладваният интервал се базира на извадково изследване или проект за мониторинг, което вероятно занижава реалния размер на популацията.

Следвайте същите указания като тези за поле 3.3 „Вид оценка“ за размера на популацията.

9.3. Размер на популацията в мрежата — използван метод

Изберете една от следните опции (аналогично на поле 3.4 „Използван метод“):

- а) цялостно проучване или статистически надеждна оценка;
- б) основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни;
- в) основава се главно на експертно мнение, с много ограничени данни;
- г) недостатъчни или липсващи данни.

Следвайте същите указания като тези за поле 3.4 „Използван метод“ за размера на популацията.

9.4. Краткосрочна тенденция на размера на популацията в мрежата — посока

Както в поле 4.1.2 „Посока на краткосрочната тенденция“, посочете дали тенденцията на популацията в мрежата на Специалните защитени зони (SPA) през периода на краткосрочната тенденция (както е докладван в поле 4.1.1) е била (може да се избере само една опция):

- а) стабилна
- б) променлива
- в) нарастваща
- г) намаляваща

- д) несигурна
- е) няма информация.

Вж. текста за поле 4.1.2 „Посока на краткосрочната тенденция“ за допълнителни насоки относно тълкуването и използването на тези категории за посоката на тенденцията.

9.5. Краткосрочна тенденция на размера на популацията в мрежата — използван метод

Изберете коя от следните опции описва най-добре метода, използван за оценка на посоката на краткосрочната тенденция (съгласно поле 4.1.4 „Краткосрочна тенденция — използван метод“):

- а) цялостно проучване или статистически надеждна оценка;
- б) основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни;
- в) основава се главно на експертно мнение, с много ограничени данни;
- г) недостатъчни или липсващи данни.

Може да бъде избрана само една категория; когато данните са събрани от различни източници, изберете категорията за най-важния източник на данни.

Следвайте същите указания като тези за поле 4.1.4 „Краткосрочна тенденция — използван метод“.

9.6. Допълнителна информация (незадължително)

Този раздел може да се използва за предоставяне на допълнителна информация в свободен текст (максимум 500 знака), свързана с данните, предоставени в полета 9.1—9.5.

Информацията по-долу за раздел 10 „Напредък в работата, свързана с международните Планове за действие за видовете (SAP), Планове за управление (MP) и Резюмета на изявленията от управлението (BMS)“ и раздел 11 „Информация, свързана с видовете от приложение II“ трябва да бъде предоставена за всеки таксон през всички съответни сезони.

10. Напредък в работата, свързана с международните Планове за действие за видовете (SAP), Планове за управление (MP) и Резюмета на изявленията от управлението (BMS)

Този раздел има за цел да се събере информация за работата на държавите членки във връзка с някои от най-застрашените видове птици в ЕС, за които са разработени международни (или многостранни ⁽²⁷⁾) Планове за действие за видовете (SAP) или Резюмета на изявленията от управлението (BMS), както и за набор от ловни видове, за които се счита, че са в лошо състояние в ЕС и за които са изготвени Планове за управление (MP) ⁽²⁸⁾. Докладването включва и работата, извършена в рамките на плановете, приети от други международни организации, по които ЕС е страна, като Бернската конвенция ⁽²⁹⁾, Споразумението за опазване на мигриращите водолюбиви птици от Африка и Евразия (AEWA) ⁽³⁰⁾ и Конвенцията за опазване на мигриращите видове диви животни (CMS) ⁽³¹⁾.

От 90-те години на миналия век значителни средства на ЕС са изразходвани за опазването на много от тези видове (напр. чрез проекти по програма LIFE), поради което от държавите членки се изисква да представят накратко предприетите от тях действия на национално равнище за изпълнение на тези планове и за подобряване на състоянието на съответните видове. Списъкът на съответните таксони с посочване на типа на плана е наличен на справочния портал. Този раздел се попълва на ниво вид/подвид.

10.1. Тип на международния план

Използвайте типа на международния план (План за действие за видовете (SAP), План за управление (MP) или Резюме на изявлението от управлението (BMS), посочен в списъка на таксоните, за които има международни/многостранни планове, който списък е достъпен на справочния портал.

⁽²⁷⁾ В няколко случая SAP/BMS се отнася за вид или подвид, който е ендемичен за една-единствена държава.

⁽²⁸⁾ http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/action_plans/index_en.htm за Планове за действие за видовете и Резюмета на изявленията от управлението, и http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/management_plans_en.htm за Планове за управление.

⁽²⁹⁾ <https://www.coe.int/en/web/bern-convention/>

⁽³⁰⁾ <https://www.unep-aewa.org/en>

⁽³¹⁾ <https://www.cms.int>

10.2. Приет ли е национален план, свързан с международния План за действие за видовете (SAP)/План за управление (MP)/Резюме на изявлението от управлението (BMS)?

Изберете „Да“ или „Не“. Ако отговорът е „Да“, в поле 10.5 „Източници на допълнителна информация“ по-долу посочете уеб връзка към (и/или библиографска справка за) националния план. Полета 10.3 и 10.4 трябва да бъдат попълнени, независимо дали тук сте избрали „Да“ или „Не“.

10.3. Оценка на ефективността на Плановите за действие за видовете (SAP) за застрашени в световен мащаб видове

Това поле се използва за предоставяне на информация за състоянието на вида на национално равнище (по отношение на размера и ареала/разпространението на популацията) във връзка с целите, посочени в Плановите за действие за видовете (SAP) / Резюметата на изявленията от управлението (BMS). Списъкът на видовете със SAP и BMS, за които следва да се попълни това поле, е предоставен в списъка на таксоните, за които има международни/многостранни планове, който списък е достъпен на справочния портал ⁽³²⁾. По-подробен списък, включващ целите, които трябва да се вземат предвид при оценката за всеки вид, е предоставен на справочния портал.

В някои планове са посочени различни краткосрочни и дългосрочни цели. Например за *Clanga clanga* [= *Aquila clanga*] в плана за действие са посочени следните цели, свързани с разпространението или размера на популацията;

- „в краткосрочен план — да се преустанови намаляването на популацията и да се запазят всички съществуващи местообитания за гнездене, кацане и зимуване“;
- „в дългосрочен план — да се запазят разпространението и числеността на популацията на големия креслив орел в Европа, като се възстанови ареалът до състоянието му през 1920 г.“

Ако краткосрочната цел (напр. стабилизиране на числеността на популацията) е постигната или има напредък към постигането ѝ, следва да се избере опция „а) приближава се към целта/целите на плана“.

В някои планове са включени цели, които не се изразяват пряко в увеличаване/стабилизиране на популацията или разпространението, а например в намаляване на смъртността, причинена от определени видове натиск, или в опазване/възстановяване на определени зони от ключово значение. Ефективността на плана следва да се оцени, като се вземе предвид въздействието на тези мерки върху размера/разпространението на популацията. Например, ако са били възстановени няколко зони от ключово значение за даден вид (постигната е краткосрочна цел) с дългосрочна цел да се стабилизира популацията на вида, но размерът на популацията все още намалява (с непроменени темпове), следва да се избере опция „б) не се променя“.

Изберете една от следните опции:

- приближава се към целта/целите на плана;
- не се променя;
- продължава да се влошава и се отдалечава от целта/целите на плана.

10.4. Оценка на ефективността на Плановите за управление (MP) на ловни видове със статут на „застрашени“

Това поле е предназначено за ловните видове със статут на „застрашени“. То се използва за предоставяне на информация за състоянието им (по отношение на размера и ареала/разпространението на популациите) на национално равнище във връзка с целите, очертани в плановите за управление (MP). Списъкът на видовете с Планове за управление (MP), за които следва да се попълни това поле, е предоставен в списъка на таксоните, за които има международни/многостранни планове, който списък е достъпен на справочния портал ⁽³³⁾. По-подробен списък, включващ целите, които трябва да се вземат предвид при оценката за всеки вид, е предоставен на справочния портал.

Изберете една от следните опции (следвайте същите указания като за поле 10.3):

- подобрява се;
- не се променя;
- влошава се.

⁽³²⁾ В списъка на таксоните с международни или многостранни планове (включително BMS) някои от посочените видове (напр. *Falco naumanni*) понастоящем се оценяват като незастрашени в световен мащаб, но по време на изготвянето на плана са били считани за застрашени или са съществували проблеми с опазването им, за които са били необходими координирани действия.

⁽³³⁾ Някои от посочените видове сега имат статут на „незастрашени“ в ЕС (например *Netta rufina*), но в миналото са били със статут на „застрашени“ на равнището на ЕС или в географския мащаб на плана (например договарящите се страни по АЕВА), или са съществували проблеми с опазването им, за които са били необходими координирани действия.

10.5. Източници на допълнителна информация

В това поле от държавите членки се изисква да предоставят връзки към подходящи уебсайтове, уеб връзки и/или библиографски справки за съответните публикации (напр. национален план), данни за контакт с отговорни организации и др.

11. Информация, свързана с видовете от приложение II (член 7 от Директива 2009/147/ЕО)

Този раздел се попълва на ниво вид/подвид.

11.1. Обект на лов ли е видът в национален мащаб?

Не всички видове от приложение II към Директива 2009/147/ЕО, се ловуват във всички (съответни) държави членки. Посочете тук дали въпросният вид е обект на лов във вашата държава⁽³⁴⁾. Ако отговорът е „Да“, попълнете полета 11.2—11.4 по-долу.

Това поле показва дали даден вид действително е обект на лов в национален мащаб. Например, ако даден вид не е класифициран като ловен от националното/регионалното законодателство (поради което не може да бъде ловуван) или ако има постоянна забрана (за ловните видове), отговорът следва да бъде „Не“. Повече информация може да бъде предоставена в поле 11.4 „Допълнителна информация“.

11.2. Ловджийски улов

Представете национални статистически данни за ловджийския улов (в индивиди) на година/ловен сезон през шестте години на периода на докладване: в поле 11.2 а) посочете единицата (екземпляри) и преминете към попълване на поле 11.2 б), ако е приложимо (т.е. ловен сезон, незадължително), и поле 11.2 в) с информация на ловен сезон или на година (когато не се използва ловен сезон). За периода на докладване 2019—2024 г. ловен сезон 1 е 2018—2019 г. (с начало през есента на 2018 г. и край през пролетта на 2019 г.); сезон 6 е 2023—2024 г. Когато е известна точна стойност, въведете я в полетата „Минимум“ и „Максимум“. Ако са налични само минимални или само максимални стойности, те трябва да бъдат отчетени в съответните полета „Мин.“ и „Макс.“ Предвидена е и опция „неизвестно“.

В случаите, когато има статистически данни за ловджийския улов само за група от видове, без надеждна разбивка по видове, следва да се оцени делът (напр. 50—90 % за преобладаващия вид и 0—5 % за другите видове) за всеки вид и да се докладва като стойности „Мин.“ и „Макс.“ в поле 11.2. Съответното обяснение следва да се представи в поле 11.4 „Допълнителна информация“ (напр. „Статистическите данни за ловджийския улов (мин.—макс.) са получени за група от видове ([вид 1], [вид 2], [вид x]), но вероятно > 90 % се отнасят за видовете в настоящия доклад“). „Използваният метод“ (поле 11.3) следва да отразява факта, че реално докладваните цифри са приблизителни и съответно следва да бъдат отбелязани отговори „б“ или „в“.

11.3. Ловджийски улов — използван метод

Изберете коя от следните опции описва най-добре метода, използван за предоставяне на статистически данни за ловджийския улов:

- цялостно проучване или статистически надеждна оценка;
- основава се главно на екстраполация от ограничен набор данни;
- основава се главно на експертно мнение, с много ограничени данни;
- недостатъчни или липсващи данни.

11.4. Допълнителна информация (незадължително)

Посочете уеб връзки или библиографски справки за основните източници на информация, използвани за попълване на полетата в раздел 11, включително подробни данни за всички национални доклади или онлайн бази данни. Тук може да се предостави и всяка друга информация, свързана със статистическите данни за ловджийския улов, например информация, свързана с проверките за валидиране на качеството и точността на данните, или ако са събрани допълнителни демографски данни (напр. чрез проучвания на крилата). Също така може да се докладват всички скоростни промени в методите на проучване или инструментите за докладване.

Библиография

BirdLife International (2004 г.) Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status [„Птиците в Европа: оценки на популациите, тенденции и природозащитен статус“]. BirdLife International (BirdLife Conservation Series № 12), Кеймбридж, Обединено кралство.

⁽³⁴⁾ Или поднационална единица, в зависимост от случая.

del Hoyo, J. & Collar, N.J. (2014 г.) HBW and BirdLife International Illustrated Checklist of the Birds of the World [„Илюстриран контролен списък на птиците в света“ на HBW и BirdLife International]. Том 1: Non-passerines [„Непойни птици“]. Издателство Lynx Edicions, Барселона.

Hagemeijer, E.J.M. & Blair, M., съст. (1997 г.) The EBCC Atlas of European Breeding Birds: their distribution and abundance [ЕВСС, „Атлас на гнездящите птици в Европа: разпространение и численост“]. T & A D Poyser, Лондон.

Sokos, C. & Birtsas, P. (2014 г.) The last indigenous black-necked pheasant population in Europe [„Последната местна популация от диви колхидски фазани в Европа“]. G@lliformed 8: стр. 13—22.

Tucker, G.M. & Heath, M.F. (1994 г.) Birds in Europe: their conservation status [„Птиците в Европа: природозащитен статус“]. BirdLife International (BirdLife Conservation Series № 3), Кеймбридж, Обединено кралство.
